

به نام خداوند بخشنده و مهربان

دانشکده مطالعات جهان

کتابچه چکیده‌های فارسی

همایش بین‌المللی تحولات جهانی در عصر کرونا و پساکرونا

۱۵ اسفند ۱۴۰۰

برگزارکنندگان:

دانشکده مطالعات جهان

انجمن ایرانی مطالعات جهان

انجمن ژئوپلیتیک ایران

دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران برگزار می کند:

همایش بین المللی تحولات جهانی در عصر کرونا و پسا کرونا

Faculty of World Studies holds the International Conference on
Global Developments in the Corona and Post-Corona Eras

06 March 2022
Hybrid conference
(in-person and online participants)

یکشنبه ۱۵ اسفند ۱۴۰۰
به طور مجازی و حضوری

محورهای همایش:

- کویید ۱۹: تحولات اقتصادی و تجاری در ایران و جهان
- کویید ۱۹: تحولات روابط بین الملل و علوم سیاسی در ایران و جهان
- کویید ۱۹: تحولات اجتماعی، فرهنگی و جمعیتی در ایران و جهان

Themes & Topics:

- COVID-19: Economic and trade evolutions in Iran and the world
- COVID-19: International relations and political thinking evolutions in Iran and the world
- COVID-19: Cultural, social and demographic evolutions in Iran and the world

تاریخ های مهم:

- ۹ بهمن ۱۴۰۰: آخرین مهلت ارسال چکیده ها
- ۱۶ بهمن ۱۴۰۰: اعلام نتایج داوری چکیده ها
- ۱۰ اسفند ۱۴۰۰: پایان زمان ثبت نام
- ۱۵ اسفند ۱۴۰۰: روز برگزاری همایش

Important dates:

- 29 January 2022: Deadline for abstract submission
- 05 February 2022: Notification of Abstract Acceptance/Rejection
- 01 March 2022: Registration ends
- 06 March 2022: Conference date

وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
رایانه: CPGD@ut.ac.ir
وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
email: CPGD@ut.ac.ir

رئیس همایش:

دکتر محمد سمیعی

دبیر علمی همایش:

دکتر احسان رسولی نژاد

دبیر اجرایی همایش:

دکتر شاهو صبار

شورای سیاستگذاری:

دکتر سعیدرضا عاملی،

دکتر محمد سمیعی،

دکتر علی اکبر علیخانی،

دکتر مهدی سنایی،

دکتر جهانگیر کرمی

کمیته علمی همایش:

دکتر احسان رسولی نژاد (دانشگاه تهران)، دکتر رکسانا نیکنامی (دانشگاه تهران)، دکتر

فرخنده جبل عاملی (دانشگاه تهران)، دکتر فرهاد تقی زاده حصار (دانشگاه توکای

ژاپن)، دکتر علی داوری (دانشگاه تهران)، دکتر بابک ضیا (دانشگاه تهران)، دکتر

سعیدرضا عاملی (دانشگاه تهران)، دکتر احسان شاه قاسمی (دانشگاه تهران)، دکتر

جینسوک سانگ (دانشگاه هالیم کره جنوبی)، دکتر ایک جونگ یون (دانشگاه هالیم

کره جنوبی)

تهیه و تنظیم:

زهرا جلال زاده

فهرست

نشست اقتصاد

- ۱..... پلتفرم‌های مزرعه تا سفره ایران در گذر از چالش کووید ۱۹
سید جابر علویون، ندا عبدالوند*
- ۲..... تأثیر همه‌گیری کووید ۱۹ بر بهروری نیروی کار: رهیافت GMM.....
نیلوفر مرادحاصل*، میرسعید کاظمپور
- ۳..... نقش شرکت‌های بین‌المللی در مواجهه با همه‌گیری کووید ۱۹ با رویکرد کارآفرینی فناورانه
ابوالقاسم عربیون*، مهدی آزاد
- ۴..... عملکرد دانشجویان در امتحانات مجازی در دوران همه‌گیری کووید ۱۹
فرزاد جعفری‌اقدام، علی جدیدزاده*، سیدمهدی ناجی‌اصفهانی
- ۵..... کرونا و تحولات اقتصاد سیاسی فدراسیون روسیه
پریسا صبری
- ۶..... تأثیر اقتصادی و جهانی کووید ۱۹
سمیرا علیخانی*، ایربنا پترونا خومینیچ
- ۷..... نقش بحران اقتصادی بر تاب‌آوری اجتماعی و اقتصادی مردم در دوران کرونا
داود مرادی*، فهیمه نظری

نشست سیاست

- ۸..... دولت الکترونیک سنگاپور و استفاده از هوش مصنوعی برای مقابله با کووید ۱۹
بهاره سازمند
- ۹..... همه‌گیری کووید ۱۹ و تأثیر آن بر سیاست خارجی و امنیتی مشترک اتحادیه اروپا
رکسانا نیکنامی
- ۱۰..... تأثیرات سیاسی و اقتصادی ویروس کرونا بر سیاست‌ورزی کشورها؛ مطالعه موردی چین
مهرداد عله‌پور، وحید قربانی*
- ۱۱..... تأثیر سیاست‌های نتولیرالیستی دولت بر مدیریت همه‌گیری کرونا: مطالعه‌ای موردی در ایران
رسول افضلی*، سحرالسادات موسوی‌نسب‌رابری
- ۱۲..... حق مالکیت فکری در عصر کرونایی و پساکرونایی
زهرا شاکری
- ۱۳..... بحران کرونا و مسئله نظم جهانی لیبرال
سید حامد حسینی

- ۱۴ بررسی اعتماد عمومی به عملکرد دولت سیزدهم در مقابله با کرونا.....
- اسماعیل شیرعلی**
- ۱۵ بحران همه‌گیری کووید ۱۹ و پژوهش‌های علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران: مطالعه‌ای مروری.....
- محمد ربیعی کهندانی**
- نشست فرهنگ**
- ۱۶ الگوهای تاثیرگذار بر گرایش مردم به اطلاعات نادرست دربارهٔ کرونا: مطالعهٔ ایران، روسیه و آلمان.....
- الهه کریمی‌ریابی*، شاهو صبار، سعید محمدی، کون گلوکنر**
- ۱۷ مبانی حقوقی واکسینه کردن اجباری در دورهٔ فراگیری کووید ۱۹.....
- شایان اکبری*، مهرنوش نجفی‌راغب**
- ۱۸ زنانه و دیجیتالی شدن سفر ایرانیان در دوران عسرت؛ مردم‌نگاری دیجیتال سفر در همه‌گیری ویروس کرونا.....
- علی خانمحمدی*، لادن حداد**
- ۱۹ نقش روحانیت با استفاده از سرمایهٔ اجتماعی در مهار همه‌گیری کرونا در ایران.....
- محمد سمیعی*، الهه فرحی**
- ۲۰ نظام آموزشی در منطقهٔ امریکای لاتین در دوران کووید ۱۹.....
- مریم حق‌روستا**
- ۲۱ چالش کرونایی یهودیان حریدی در اسرائیل؛ از مذهب تا سیاست.....
- محمد اصغری*، سیدهادی برهانی**
- ۲۲ بررسی تحولات آموزشی در دوران پسا کرونا.....
- مهرداد نوابخش*، عیسی خواجه‌احمدی**
- ۲۳ تغییر در الگوی روابط اجتماعی دانشجویان در دورهٔ کرونا.....
- فاطمه جلالی**
- ۲۴ نمایهٔ پدیدآورندگان.....

پلتفرم‌های مزرعه تا سفره ایران در گذر از چالش کووید ۱۹

سید جابر علویون، ندا عبدالوند*

چکیده

بحران کووید ۱۹، اختلالات عمده‌ای را در زنجیره تأمین کشاورزی پدید آورد و اهمیت بازاریابی الکترونیکی روستایی را بیش از پیش آشکار کرد. در ایران، از ۱۳۹۵ به تدریج پلتفرم‌های مزرعه تا سفره آغاز به کار کرد و با بازاریابی الکترونیکی محصولات روستایی، در کوتاه‌شدن زنجیره تأمین کمک مؤثری بوده است. در این مطالعه وضعیت پلتفرم‌های فعال بازاریابی الکترونیکی روستایی ایران، چالش‌ها و مدیریت بحران آن بررسی شده است. برای رسیدن به این هدف، با روش مطالعه چندموردی، و در بازه زمانی سه ماهه پاییز ۱۴۰۰، از ۳۵ پلتفرم در ۱۲ استان مصاحبه تلفنی انجام شد. بیست پلتفرم در حوزه بازاریابی کشاورزی و ۱۵ پلتفرم در گردشگری روستایی فعالیت داشتند. نتایج نشان داد در حالی که پلتفرم‌های گردشگری به حالت تعطیل و نیمه‌تعطیل بود، در پلتفرم‌های مزرعه تا سفره تا حد قابل قبولی با تغییر مدل فروش از B2B به B2C، این موضوع مدیریت و علاوه بر ادامه کسب‌وکار، به صورت مشتری‌محور نیز عمل شده است. در این پلتفرم‌ها، محصولات خرده‌مالکان و غالباً شامل زرشک، زعفران، برنج، عسل، خشکبار، زیتون و چای به فروش می‌رسد. پلتفرم‌های فعال به صورت C2C تا ۶۰ هزار کشاورز را تحت پوشش داشت. در پلتفرم‌های B2C، محصولات حدود هزار خرده‌مالک عرضه می‌شود. معضلاتی که در بحران کووید ۱۹ اغلب پلتفرم‌ها با آن مواجه بودند عبارت بود از لجستیک شرکت پست، پروتکل بهداشتی محصولات روستایی، نقدینگی، تیم فنی و تحقیقات بازار. در مجموع، پلتفرم‌های مزرعه تا سفره در ایران در رویارویی قوی‌تر با چالش‌هایی مانند کووید ۱۹ نیازمند ارتقای سطح و اضافه‌شدن موارد انبارداری و کنترل کیفیت است که لازمه آن عبارت است از ورود سرمایه‌گذار، راه‌اندازی پلتفرمی ملی و یکپارچه‌شدن. همچنین، ضرورت دارد زمینه‌ای در فراهم کردن زیرساخت‌ها برای راه‌اندازی پلتفرم‌های فروش دام، طیور و محصولات سبزی و صیفی فراهم شود. در حال حاضر، به خصوص در دوران پساکرونا، بازار کشاورزی ایران به تحول و استفاده از تجربیات کشورهای موفق نیازمند است. به نظر می‌رسد راه‌اندازی پلتفرمی مانند تائو باو در چین کمک مؤثری خواهد بود؛ پلتفرمی که صدهزار روستا را تحت پوشش دارد و باعث کارآفرینی میلیون‌ها روستایی شده و در دوران کرونا پشتیبانی مناسبی از کاربران خود داشته است. راه‌اندازی چنین پلتفرمی به صورت بومی باعث دیجیتالی شدن بخش بازار کشاورزی ایران می‌شود، امکان فعالیت گسترده‌تر پلتفرم‌های مزرعه تا سفره را فراهم می‌آورد و زمینه کسب‌وکار روستاییان را در نقاط مختلف جغرافیایی به‌دنبال خواهد داشت.

کلیدواژه‌ها: ایران، پلتفرم‌های مزرعه تا سفره، زنجیره تأمین کشاورزی، کووید ۱۹.

سید جابر علویون: پژوهشگر پسادکتر، گروه مدیریت، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران

ندا عبدالوند (نویسنده مسئول): دانشیار مدیریت فناوری اطلاعات، گروه مدیریت، دانشکده علوم اجتماعی و اقتصادی، دانشگاه الزهراء، تهران، ایران. محورهای مطالعاتی: سیستم‌های اطلاعاتی (شامل مدیریت زنجیره تأمین)، کسب‌وکارهای الکترونیکی و پلتفرمی، و زنجیره تأمین کشاورزی و کسب‌وکارهای پلتفرمی مزرعه تا سفره. را یا نامه: n.abdolvand@alzahra.ac.ir

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir
 وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

نآثیر همه‌گیری کووید ۱۹ بر بهروری نیروی کار: رهیافت GMM

نیلوفر مرادحاصل*، میرسعید کاظمپور

نشست اقتصاد

چکیده

کشف و شیوع همه‌گیری ویروس کرونا (کووید ۱۹) از دسامبر ۲۰۱۹، تاریخ مدرن جوامع را با چالش‌های عدیده‌ای مواجه ساخته است. در نگاه نخست، از این ویروس بیش از هر چیزی، به‌منزله تهدیدی جدی برای سلامت عمومی و عاملی برای تزلزل پایه‌های نظام بهداشتی یاد می‌شود؛ ولی به‌تدریج دامنه تهدید آن به همه ابعاد مختلف زندگی بشر تسری یافت و به تهدیدی جدی برای اقتصاد جهانی بدل شد. سازمان بهداشت جهانی (WHO) با اعلام همه‌گیر شدن این بیماری، زنگ خطر جدی‌تری را برای جهان به صدا درآورد. انتظار می‌رود کشورهای در حال توسعه در مواجهه با این ویروس آسیب‌پذیری بیشتری داشته باشند و از تبعات سهمگین ناشی از آن، به‌ویژه در حوزه اقتصاد، رنج بیشتری متحمل شوند. انتظار می‌رود که شیوع ویروس کرونا با تضعیف یا قربانی کردن نیروی کار، از میزان بهره‌وری کلی نیروی کار بکاهد و رشد اقتصادی را به مخاطره بیندازد. حساسیت موضوع سبب آن شد که در مقاله حاضر به بررسی اثر این همه‌گیری بر میزان بهره‌وری نیروی کار در کشورهای در حال توسعه با داده‌های ۷۱ کشور منتخب، در بازه زمانی ۲۰۰۳-۲۰۲۰ و با بهره‌گیری از مدل پانل نامتوازن پویا و روش گشتاورهای تعمیم‌یافته (GMM) بپردازیم. شایان ذکر است که در تصریح مدل، از لگاریتم نسبت GDP به میزان اشتغال نیروی کار، به‌عنوان شاخص بهره‌وری نیروی کار (متغیر وابسته) استفاده شده است. همچنین، در کنار متغیر کووید ۱۹ (متغیر دامی)، از سایر متغیرهای کنترلی نظیر سرمایه (لگاریتم نسبت تشکیل سرمایه ثابت ناخالص به GDP)، آموزش (لگاریتم مخارج سرمایه‌گذاری در آموزش به GDP) و EGDI (شاخص توسعه دولت الکترونیکی) نیز استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که مطابق انتظارات، ویروس کرونا بهره‌وری نیروی کار را در جامعه نمونه بررسی شده به شدت کاهش داده است، به‌گونه‌ای که از مدت شیوع آن، کاهش ۳۱ واحد درصدی در بهره‌وری نیروی کار حادث شده است. همچنین، آثار متغیرهای وقفه بهره‌وری نیروی کار، سرمایه و توسعه دولت الکترونیکی آثار مثبت و معناداری بر بهره‌وری نیروی کار داشته است (به ترتیب ۲۴، ۱۵، ۳ و ۸ درصدی). با توجه به نتایج مستخرج، راهکارها و سیاست‌های راهبردی زیر برای برون‌رفت از این اوضاع پیشنهاد می‌شود: لزوم اهتمام و توجه جدی کشورهای در حال توسعه به مسئله مقابله با و کنترل بیماری کووید ۱۹ تا با افزایش بهره‌وری نیروی کار، رشد اقتصادی و رفاه عمومی مناسب‌تری حاصل شود.

کلیدواژه‌ها: بهره‌وری نیروی کار، رهیافت GMM، کشورهای در حال توسعه، همه‌گیری ویروس کرونا.

*نیلوفر مرادحاصل (نویسنده مسئول): استادیار اقتصاد، پژوهشگر ارتباطات و فناوری اطلاعات (مرکز تحقیقات مخابرات ایران)، تهران، ایران. مدیرکل دفتر بررسی‌های اقتصادی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، عضو کمیسیون مدیریت، اقتصاد و بازرگانی شورای عتف، عضو کمیسیون تخصصی شورای عالی آمار، دبیر کمیته آمار و بهره‌وری و عضو چندین کارگروه تصویب آیین‌نامه‌های حوزه اقتصادی. رایانامه: nmoradhasel@itrc.ac.ir

میرسعید کاظمپور: کارشناس ارشد اقتصاد دانشگاه تهران، تهران، ایران.

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir
 وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

نقش شرکت‌های بین‌المللی در مواجهه با همه‌گیری کووید ۱۹ با رویکرد کارآفرینی فناورانه

ابوالقاسم عربیون*، مهدی آزاد

چکیده

هم‌زمان با پدیدار شدن همه‌گیری کرونا در جهان، کسب‌وکارها و سازمان‌های زیادی با چالش مواجه شده‌اند و بیشتر از هر زمان دیگری برای بقای سازمان خود در حال تلاش هستند. طبیعی به نظر می‌رسد که در این میان، شرکت‌هایی که فعالیت آن‌ها به خارج از مرزهای کشور هم مرتبط می‌شود (صادرات‌کننده‌های منطقه‌ای یا بین‌المللی و نظایر آن) بیشتر از سایرین با این چالش‌ها مواجه باشند. در این میان تجربه‌های موفق از ادامه حیات کسب‌وکارها در دوران همه‌گیری و حتی در مواردی رشد روزافزون آن‌ها، نظر پژوهشگران عرصه کارآفرینی و کسب‌وکار را به‌خود جلب کرده است. با توجه به اینکه این روش‌ها، نسبتاً تازه است و ترفندهای به کارگرفته شده در آن‌ها در ابعاد متفاوتی از شرکت مانند بازاریابی و تصمیم‌گیری و منابع انسانی استفاده شده است، و از طرفی به دلیل اینکه تا کنون پژوهشی منسجم برای معرفی و تجمیع این راهکارها صورت نگرفته است، در این مقاله در نظر است چند راه‌حل برای نجات کسب‌وکارها در دوران همه‌گیری و ادامه فعالیت آن‌ها در دوران پسا کرونا، به‌خصوص برای کسب‌وکارهای فناورانه و بر بسترهای دیجیتال، مطرح شود. برای نگارش این پژوهش از روش تحقیق کتابخانه‌ای و مطالعات اسنادی استفاده شد. در انتها، با تجزیه و تحلیل اطلاعات حاصل از پژوهش‌های معتبر و به‌روز دنیا، پیشنهادهایی برای شرکت‌های فناور مطرح می‌شود. یافته‌های ما در این پژوهش نشان می‌دهد که شرکت‌ها در مدت همه‌گیری کووید ۱۹ و پس از آن، در صورتی که برخی ویژگی‌های خاص را داشته باشند، موفق‌تر خواهند بود و به حیات خود ادامه خواهند داد. این ویژگی‌ها عبارت است از کسب‌وکارهای مبتنی بر پلتفرم دیجیتال، مدیریت مبتنی بر شایسته‌سالاری، مدیریت مبتنی بر نظریه RBV، افزایش تعداد نمایندگی‌ها مبتنی بر نظریه Agency، توجه به اثر شبکه‌ای، تغییر نظام الگوی تصمیم‌گیری و فعالیت مشارکتی، استفاده از فناوری‌های محاسبات ابری، هوش مصنوعی و فناوری‌های IoT و یادگیری ماشین. در نهایت، از این تحقیق می‌توان نتیجه گرفت که شرکت‌ها برای حفظ بقای خود، در شرایط همه‌گیری کرونا، به دلیل تغییر رویکرد مردم و بسترهای کسب‌وکار، باید از بستر و فضای سنتی فاصله بگیرند و به الزام‌های حضور در صحنه رقابت بین‌المللی امروز توجه داشته باشند و بنیان‌های کسب‌وکارهای خود را مبتنی بر بسترهای دیجیتال طراحی و پیاده‌سازی کنند.

06 March 2022 یکشنبه ۱۵ اسفند ۱۴۰۰

کلیدواژه‌ها: فعالیت‌های کارآفرینانه، کسب‌وکارهای فناورانه، همه‌گیری کرونا.

(in-person and online participants)

*دکتر ابوالقاسم عربیون (نویسنده مسئول): دانشیار، گروه کارآفرینی فناورانه، دانشکده کارآفرینی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. محورهای مطالعاتی: سیاست‌گذاری و بهره‌برداری از فرصت‌های حوزه کارآفرینی فناورانه در توسعه شرکت‌های کوچک و متوسط، و کارآفرینی دیجیتال. رایانامه: arabiu@ut.ac.ir

مهدی آزاد: دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه کارآفرینی فناورانه، دانشکده کارآفرینی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

۱۰ اسفند ۱۴۰۰: پایان زمان ثبت‌نام
۱۵ اسفند ۱۴۰۰: روز برگزاری همایش
29 January 2022: Deadline for abstract submission
05 February 2022: Registration starts
01 March 2022: Registration ends
06 March 2022: Conference date

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
پست‌الکترونیک: CPGD@ut.ac.ir
وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

عملکرد دانشجویان در امتحانات مجازی در دوران همه‌گیری کووید ۱۹

فرزاد جعفری‌ا قدم، علی جدیدزاده*، سیدمهدی ناجی‌اصفهانی

نشست اقتصاد

چکیده

در پاییز ۱۳۹۸، به‌دنبال گسترش بیماری کووید ۱۹، سازمان بهداشت جهانی و وضعیت سلامت جهانی را به دنیاگیری تغییر داد. با بالا رفتن آمار تلفات و شیوع غیرقابل کنترل این بیماری، مقامات کشورهای مختلف به وضع قرنطینه و تعطیلی سراسری مراکز، از جمله مؤسسات آموزشی، دست زدند. به‌دنبال شروع قرنطینه، که در ایران مقارن با اسفند ۱۳۹۸ بود، دانشگاه‌ها و مراکز علمی-آموزشی مختلف با توسعه نرم‌افزارهای مورد نیاز، کلاس‌ها و دوره‌های خود را به‌طور مجازی برگزار کردند. متعاقباً، آزمون‌های این مراکز نیز به‌طور مجازی و غیرحضوری برگزار شد. پس از گذشت چندین نیمه‌سال مجازی در دانشگاه‌ها، بررسی عملکرد و تأثیرات ناشی از تغییرات ایجاد شده در فرایندهای آموزشی، شکل جدی‌تری به‌خود گرفت. در این پژوهش، تأثیر دوره‌های آموزش مجازی بر عملکرد دانشجویان را بررسی می‌کنیم. داده‌های استفاده شده در این پژوهش عبارت است از داده‌های تابلویی دانشجویان دانشکده اقتصاد دانشگاه تهران. این داده‌ها نمرات درسی دانشجویان، نیمسال و درس‌های اخذ شده در آن، رشته، گرایش، اطلاعات فردی دانشجویان مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد را از پاییز ۱۳۹۴ تا بهار ۱۳۹۹ دربرمی‌گیرد. در این پژوهش با استفاده از مدل‌های آماری، تغییر معنادار در شاخصه‌هایی نظیر معدل دانشجویان یا واحدهای اخذ شده و رفتار اخذ واحد دانشجویان در ترم‌های پیشین و پسین از شروع همه‌گیری کرونا بررسی شده است. سپس، با استفاده از روش‌های اقتصادسنجی به مدل‌سازی تأثیرات کرونا بر عملکرد دانشجویان پرداخته‌ایم. در نهایت، با استفاده از برآورد ضریب‌های این مدل‌ها، به نتیجه‌گیری و تفسیر تغییرات در نیمسال‌های مجازی در مقایسه با حضوری پرداختیم. یافته‌های اولیه تحقیق حاکی از جهش نمرات در نخستین نیمسال پس از مجازی‌شدن است. اما، نمرات در دومین نیمسال پس از مجازی‌شدن کاهش می‌یابد و به‌سطح پیش از مجازی‌شدن بازمی‌گردد. میزان این جهش در مقطع کارشناسی بیشتر از کارشناسی ارشد برآورد می‌شود. همچنین، این تغییرات به تفکیک گروه‌های مختلف، نظیر تفکیک بر اساس جنسیت و بومی بودن دانشجویان، به‌طور مجزا بررسی شده است.

یکشنبه ۱۵ اسفند ۱۴۰۰

به‌طور مجازی و حضوری

06 March 2022

کلیدواژه‌ها: آموزش، دانشگاه، کووید ۱۹. Hybrid conference (in-person and online participants)

فرزاد جعفری‌ا قدم: دانشجوی کارشناسی ارشد، دانشکده اقتصاد، دانشگاه تهران، تهران،

کووید ۱۹: تحولات اقتصادی و تجاری در ایران و جهان

کووید ۱۹: تحولات روابط بین‌الملل و علوم سیاسی

ایران

COVID-19: Economic and trade condition

and the world

COVID-19: International relations and poli

COVID-19: Cultural, social and demograp

*علی جدیدزاده (نویسنده مسئول): استادیار، دانشکده اقتصاد، دانشگاه تهران، تهران،

ایران. پژوهشگر همکار، دانشکده سیاست‌های بخش عمومی، دانشگاه گلگری، آلبرتا، کانادا.

محورهای مطالعاتی: اقتصاد اجتماعی و اقتصاد انرژی. رایانامه: jadidzadeh@ut.ac.ir

29 January 2022: Deadline for abstract sub

سیدمهدی ناجی‌اصفهانی: استادیار، دانشکده اقتصاد، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

10 اسفند ۱۴۰۰: پایان زمان ثبت‌نام
15 اسفند ۱۴۰۰: روز برگزاری همایش
01 March 2022: Registration ends
06 March 2022: Conference date

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
پست‌الکترونیک: CPGD@ut.ac.ir
وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

کرونا و تحولات اقتصاد سیاسی فدراسیون روسیه

پریسا صبری

نشست اقتصاد

چکیده

شیوع ویروس کرونا اولین بحرانی است که تمامی کشورها در جهان را درگیر خود ساخته و بحرانی بزرگ به‌وسعت جهان در تمامی زمینه‌های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و حتی فرهنگی ایجاد کرده است. در بعد اقتصادی و سیاسی، از این ویروس می‌توان به‌عنوان شوک همه‌جانبه یاد کرد، زیرا با اثرگذاری منفی خود در بخش‌های مهم هر کشور، در زیر ساخت‌های کلیدی دولتی و اقتصادی و حتی برهم‌زدن برنامه‌های بلندمدت و کوتاه‌مدت کشورها تحول ایجاد کرده است. یکی از مهم‌ترین پیامدهای وقوع کرونا، به‌منزله شوکی برون‌زا و بحرانی جهانی، اثرگذاری بر قیمت جهانی نفت و در پی آن تحت تأثیر قراردادن اقتصادهای نفتی نظیر فدراسیون روسیه است. بحران ایجاد شده و ناشی از شیوع این ویروس فعالیت‌های اقتصادی را در سطح جهانی، همچنین رشد اقتصادی بسیاری از کشورها را با اختلال مواجه کرده است. بی‌شک، شوک دوگانه نفتی ۲۰۲۰ که عرضه و تقاضای نفت را هم‌زمان تحت تأثیر قرار داده است، ضربه محکم‌تری به سیاست‌ها و رشد اقتصادی کشورهای در حال توسعه وارد کرده است، زیرا بخش عظیمی از درآمدهای دولت در این کشور از این طریق کسب می‌شود. می‌توان گفت شوک ایجادشده و ناشی از بحران کرونا تمامی ابعاد سیاسی، اقتصادی و اجتماعی روسیه را دربر گرفته است و بیشتر بر بخش‌های اقتصادی و سیاسی از جمله مدیریت دولتی، اقدام‌های حمایتی و زیرساخت‌های اقتصادی روسیه تأثیر داشته است. در همین راستا، در این پژوهش تحولاتی بررسی شده است که تحت تأثیر کرونا در بخش اقتصاد سیاسی روسیه ایجاد شد. در این پژوهش، با استفاده از روش تحلیلی و توصیفی و با بهره‌گیری از منابع و اسناد موجود در ارتباط با نحوه عملکرد دولت روسیه در جهت کاهش آثار منفی ایجادشده در بخش‌های مهم این کشور، عملکرد این دولت ارزیابی شده است. قلمرو زمانی این تحقیق از ۲۰۱۹-۲۰۲۱ و از زمان آغاز کرونا در روسیه، قلمرو مکانی آن فدراسیون روسیه و قلمرو موضوعی آن تحولات اقتصادی و سیاسی روسیه در این بازه زمانی است. هدف از انجام این پژوهش بررسی بیشتر نحوه مدیریت دولت روسیه در بخش اقتصادی، حمایت‌های دولت و در نهایت بررسی توسعه اقتصاد دیجیتال روسیه تحت تأثیر شیوع ویروس کروناست. بر اساس یافته‌های به‌دست‌آمده از این پژوهش می‌توان گفت ویروس کرونا، علی‌رغم ایجاد آثار منفی در اقتصاد و سیاست و جامعه روسیه، آثار مثبتی نیز برای این کشور داشته است. فدراسیون روسیه، علی‌رغم اینکه نخستین کشوری است که از واکنش کرونا رونمایی کرد، در بخش مدیریت پیامدهای ایجاد شده و ناشی از شیوع این ویروس در جامعه خود، عملکرد موفق‌تری نداشته است. در عین حال، مشاهده می‌شود که توسعه بخش اقتصاد دیجیتال روسیه و آغاز گذار آن به جامعه پسا صنعتی یکی از پیامدهای مثبت این همه‌گیری برای این کشور محسوب می‌شود.

کلیدواژه: اقتصاد دیجیتال، اقتصاد سیاسی، بحران کرونا، شوک نفت، فدراسیون روسیه.

تاریخ‌های مهم:

Important dates:

پریسا صبری: دانشجوی دکتری، گروه مطالعات روسیه، دانشکده مطالعات جهان، دانشگاه تهران، تهران، ایران. محورهای مطالعاتی: اقتصاد روسیه، تحولات اقتصادی و سیاسی فدراسیون روسیه. رایانامه: parisa.sabri@ut.ac.ir

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 پست الکترونیک: CPGD@ut.ac.ir
 وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

تأثیر اقتصادی و جهانی کووید ۱۹

سمیرا علیخانی*، ایرینا پترونا خومینیچ

نشست اقتصاد

چکیده

همه‌گیری ویروس کووید ۱۹ پدیده جهانی بی سابقه و تجربه‌ای کاملاً شخصی با آثار گسترده است. در ۲۰ سپتامبر ۲۰۲۱، آمار مرگ ناشی از ویروس کرونا در ایالات متحده ۶۷۵۴۴۶ نفر بود که نسبت به آنفولانزای اسپانیایی ۱۹۱۸ بسیار بیشتر بوده است. آنفولانزای اسپانیایی قبلاً بدترین آمار مرگ بر اثر بیماری همه‌گیر در ایالات متحده بود. کووید ۱۹ زندگی در همه کشورهای و جوامع را مختل کرد و بر رشد اقتصادی جهان در سال ۲۰۲۰ تأثیر بسیار منفی گذاشت. سازمان بهداشت جهانی (WHO) نخستین بار در ژانویه ۲۰۲۰، کووید ۱۹ را وضعیت اضطراری بهداشتی جهانی اعلام کرد. در ۱۱ مارس همان سال اعلام کرد که شیوع ویروس کووید ۱۹ رسماً بیماری همه‌گیر در سطح فوریت‌های بهداشتی در جهان است. از آن زمان، این وضعیت اضطراری به بحران جهانی بهداشت عمومی و اقتصادی تبدیل شده و بر اقتصاد جهانی ۹۰ تریلیون دلار تأثیر گذارده است؛ یعنی، مبلغی بیش از هر چیزی که در نزدیک به یک قرن تجربه شده بود. به‌طور خاص، ماهیت طولانی مدت بحران سلامت، اقتصاد جهانی را با پیامدهای بالقوه طولانی مدت و گسترده تحت تأثیر قرار داده است. پیش‌بینی‌های اقتصادی و منعکس‌کننده خطرهای مداوم برای بهبود پایدار جهانی ناشی از افزایش مجدد موارد عفونی و فشارهای تورمی بالقوه و مرتبط با تقاضای مصرف‌کننده متوقف شده است. در سمت عرضه، کمبودها منعکس‌کننده اختلالات طولانی مدت در بازار کار، گلوگاه‌های تولید و زنجیره تأمین، اختلال در بازارهای جهانی انرژی، و محدودیت‌های کشتیرانی و حمل‌ونقل است که بر فشارهای تورمی می‌افزاید. پیش‌بینی می‌شود اقتصادهای پیشرفته بزرگ، که ۶۰ درصد از فعالیت‌های اقتصادی جهانی را تشکیل می‌دهد، حداقل تا سال ۲۰۲۴ کمتر از سطح تولید بالقوه خود عمل کنند. این امر نشان‌دهنده رفاه اقتصادی ملی و فردی کمتر، نسبت به سطوح قبل از همه‌گیری است. در مقایسه با ماهیت هم‌زمان رکود اقتصاد جهانی در نیمه اول سال ۲۰۲۰، می‌توان گفت اقتصاد جهانی نشانه‌هایی از بهبود در دو مسیر را نشان داده است که در سه ماهه سوم سال ۲۰۲۰ آغاز شد و بهبودی نوپا را در اقتصادهای توسعه‌یافته در پی داشت. در این پژوهش، بر تأثیر کووید ۱۹ بر اقتصاد جهانی، بازارهای مالی و رکود اقتصادی در شرایط همه‌گیری ویروس کووید ۱۹ می‌پردازیم. هدف اصلی پژوهش حاضر عبارت است از بررسی تأثیر ویروس کرونا بر اقتصاد جهانی. این پژوهش، از منظر هدف کاربردی و از زاویه اجرا توصیفی (آماري) است. قلمرو زمانی پژوهش، از سال ۱۳۹۸ تا سال ۱۴۰۰ است.

محورهای همایش:

Themes & Topics:

- کووید ۱۹: تحولات اقتصادی و تجاری در ایران و جهان
- COVID-19: Economic and trade evolutions in Iran
- کووید ۱۹: تحولات اقتصادی، کووید ۱۹: باوم سیاسی در ایران و جهان
- COVID-19: International relations and political thinking evolutions in Iran and the world
- کووید ۱۹: تحولات اجتماعی، فرهنگی و جمعیتی
- COVID-19: Cultural, social and demographic evolutions in Iran and the world

* سمیرا علیخانی (نویسنده مسئول): دانشجوی سال آخر دکتری اقتصاد، گرایش بازارهای مالی، دانشگاه پلیخانوف، مسکو، روسیه. محورهای مطالعاتی: بازارهای مالی و تحریم‌های اقتصادی. رایانامه: Samira0alikhani@gmail.com
 ایرینا پترونا خومینیچ: استاد دکترا، دانشکده اقتصاد، دانشگاه پلیخانوف، مسکو، روسیه.

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir
 وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

نقش بحران اقتصادی بر تاب‌آوری اجتماعی و اقتصادی مردم در دوران کرونا

داود مرادی*، فهیمه نظری

چکیده

مقدمه: تاب‌آوری نشان از چشم‌انداز دارد و فرایند بازیاب بلندمدتی است که بعد از حوادث، فقدان‌ها و بحران‌ها سنجش می‌شود و تابع نسبت میزان هنجارمندی جامعه پس از بحران با ارزش‌های خلق شده حین بحران است. بحران ممکن است پویا، جنبش، نوشدگی و نهادمندی‌هایی را موجب شود که تاب و توان و ظرفیت بالای جامعه و در نهایت بهبود زندگی مردم را در پی داشته باشد. وجود بحران در هر جامعه‌ای با میزان تاب‌آوری آن نسبت مستقیم و مثبتی دارد. به بحران اقتصادی بر تاب‌آوری اقتصادی و اجتماعی مردم در هنگام همه‌گیری کرونا بیشتر توجه شد. ابعاد گوناگون تاب‌آوری (از جمله اشتغال، نوع کسب‌وکار، مقیاس کسب‌وکار، میزان درآمد و برابری در جامعه) و تاب‌آوری اجتماعی (از جمله خانواده، آموزش و یادگیری، افزایش توان سازگاری، سرمایه اجتماعی، توانمندی مواجهه با خطر، ارتقای قدرت سازماندهی) ناشی از تعدد انواع بحران‌ها از جمله بحران اقتصادی است. روش: مرور روش‌مند این تحقیق به مرور متون علمی با جستجوی مقالات در پایگاه‌های علمی معتبر خارجی، ایرانی و بین‌المللی از ابتدای سال ۱۳۹۹ انجامید. در نهایت، از بین ۷۰۲ مقاله و غربال ۳۲۰ مقاله، ۷۰ مقاله برای بررسی انتخاب شد. یافته: بررسی ما نشان داد که مطالعات کمی در ارتباط با نقش بحران اقتصادی به‌طور هم‌زمان با تاب‌آوری اقتصادی و اجتماعی در ایران صورت گرفته است. مواجهه ایران با بحران اقتصادی ناشی از ریسک‌های اقتصادی در جهان و تحریم‌های اقتصادی از یک‌سو و بی‌ثباتی سیاست‌های اقتصادی، ناکارایی بازار، فساد ساختارمند، اجرایی‌نشدن برنامه‌ها و قوانین بالادستی، توسعه و فقدان شفافیت در سیاست‌ها و برنامه‌های کلان حاکمیت، و تورم افسارگسیخته از سوی دیگر موجب شد تا وضعیت انعطاف‌پذیری مردم یا تاب‌آوری اقتصادی و اجتماعی تحت تأثیر قرار گیرد و در برخی موارد نیز تغییرات شگرفی در ساختار اجتماعی و فرهنگی ایجاد شود. نتیجه: بحران اقتصادی آسیب‌های بسیار جدی برای جامعه دارد. آسیب‌های خانوادگی و برهم‌خوردگی هم‌بستگی اجتماعی، از جمله آثار این روندها خواهد بود. سیاستگذاران، حاکمیت، برنامه‌ریزان و مصلحان اجتماعی باید به آثار این بحران‌ها، به‌ویژه بحران اقتصادی، شناسایی مخاطرات و شاخص‌ها و ابعاد تاب‌آوری اقتصادی و اجتماعی مختص به ایران توجه ویژه داشته باشند و به حفظ مهم‌ترین عنصر اجتماع (خانواده) و پایش تغییرات سایر ابعاد اجتماعی اهتمام خاص ورزند و به بازسازی و ترمیم زیرساخت‌های اساسی در جامعه همچون اقتصاد، آموزش همگانی و توسعه فناوری توجه کنند. طبیعتاً، توجه به این موارد نه تنها فشار ناشی از بحران‌ها را کاهش خواهد داد، بلکه ظرفیت جدیدی از تاب‌آوری و انعطاف‌پذیری را برای جامعه به ارمغان خواهد آورد.

COVID-19: Economic and trade evolutions in Iran and the world

COVID-19: Cultural, social and demographic evolutions in Iran and the world

کلیدواژه‌ها: بحران‌های اجتماعی، بحران‌های اقتصادی، تاب‌آوری، کووید ۱۹.

COVID-19: Economic and trade evolutions in Iran and the world

COVID-19: Cultural, social and demographic evolutions in Iran and the world

* داود مرادی (نویسنده مسئول): دکتری جامعه‌شناسی اقتصادی و توسعه، مدرس

دانشگاه رایانامه: moradi333@gmail.com

فهیمه نظری: دکتری جامعه‌شناسی، مدرس داز شگاه و پژوه شگر

۱۵ اسفند ۱۴۰۰: پایان زمان ثبت‌نام

۱۵ اسفند ۱۴۰۰: روز برگزاری همایش

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir
 وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

دولت الکترونیک سنگاپور و استفاده از هوش مصنوعی برای مقابله با کووید ۱۹

بهاره سازمند

نخستین سیاست

چکیده

سنگاپور در پی تبدیل شدن به دولتی دیجیتال، گام‌های مؤثر و مهمی را در این زمینه برداشته است. تلاش این کشور برای تبدیل شدن به دولت هوشمند و دیجیتال بیش از ۳۰ سال پیش، با برنامه ملی رایانه‌سازی در دهه ۱۹۸۰ آغاز شد. امروزه، به تلاش‌های دولت دیجیتال و دولت شهر هوشمند سنگاپور در سطح بین‌المللی توجه شده و به الگویی برای دیگر کشورهای آسیایی و حتی جهان تبدیل شده است. سنگاپور در حال حاضر، کانون فناوری آسیا قلمداد می‌شود و از یکصد شرکت برتر فناوری جهان، ۸۰ مورد در این کشور حضور دارد. برخی بر این نظرند که سنگاپور، به دلیل تأمین زیرساخت‌ها و زیست‌بوم‌های لازم برای استارت‌آپ‌ها، می‌تواند به سیلیکون‌ولی در آسیا تبدیل شود. پیشرفت‌های سریع فناوری، به‌ویژه در داده‌های بزرگ، اینترنت اشیا (IoT) و هوش مصنوعی (AI)، پتانسیل تغییر اساسی دولت را برای بهتر شدن و تبدیل شدن به دولتی هوشمند داراست. سنگاپور با تکیه بر ظرفیت‌ها و تمرکز بر فناوری‌های پیشرفته خود، در سال ۲۰۱۴ ابتکار عمل تبدیل شدن به کشوری هوشمند را در پیش گرفت و توسعه و استقرار هوش مصنوعی را در دستور کار قرار داد. در ادامه، در سال ۲۰۱۹، راهبرد ملی خود را در زمینه هوش مصنوعی ارائه کرد و مقرر داشت تا سال ۲۰۳۰، اهداف خود را در زمینه هوش مصنوعی محقق کند. در این طرح ملی پنج حوزه حمل‌ونقل، شهرهای هوشمند، بهداشت و درمان، آموزش و امنیت عمومی حوزه‌هایی معرفی شد که استفاده از هوش مصنوعی در آن تغییری بنیادین ایجاد می‌کند. در همین راستا، علاوه بر اختصاص ۳۱۳ میلیون یورو برای هوش مصنوعی، دفتر ملی هوش مصنوعی نیز برای نظارت بر و کنترل فعالیت‌های صورت گرفته در این پنج حوزه راه‌اندازی شد. بنابراین، بخش سلامت و زیست‌پزشکی یکی از پنج حوزه راهبردی نوآوری فعلی سنگاپور و همچنان در اولویت خواهد بود. وزارت بهداشت این کشور نیز در تعیین راهبردها و اولویت‌بندی پروژه‌های مرتبط با هوش مصنوعی نقش مهمی ایفا می‌کند. اما، گسترش کووید ۱۹، ضرورت دیجیتالی شدن و ایجاد دولتی هوشمند مبتنی بر هوش مصنوعی را بیش از پیش ضروری کرد و تلاش شد تا تحول و دیجیتالی سازی عمیق‌تر و گسترده‌تر در داخل دولت سنگاپور در دستور کار قرار گیرد. با توجه به ماهیت بحران، استفاده از ابزارهای فناوری اطلاعات برای حفظ امنیت و سلامت شهروندان ضرورت یافت. بنابراین، دولت تلاش کرد تا با استفاده از داده‌ها و فناوری در حوزه هوش مصنوعی به پیشگیری و مدیریت مبارزه با کرونا مبادرت ورزد. بنابراین، هدف اصلی این مقاله مطالعه اقدام‌های صورت گرفته دولت الکترونیک سنگاپور برای مقابله با کووید ۱۹ با تکیه بر ابزارهای هوش مصنوعی است. محدوده موضوعی و مکانی پژوهش هم دولت شهر سنگاپور در منطقه جنوب شرقی آسیاست. سؤال اصلی مقاله حاضر این است که دولت شهر سنگاپور برای پیشگیری و مقابله با گسترش ویروس کرونا و بیماری کووید ۱۹ با بهره‌گیری از هوش مصنوعی چه اقداماتی انجام داده و تا چه حد موفق بوده است؟ یافته‌های پژوهش که با استفاده از روش پژوهش ترکیبی انجام شد این است که سنگاپور با تکیه بر ابزارهای هوش مصنوعی این اقدام‌ها را برای مقابله با گسترش کووید ۱۹ انجام داده است: قرنطینه ۱۴ روزه مسافران ورودی به کشور و کنترل این قرنطینه با استفاده از نرم‌افزارهای کاربردی و ردیاب‌های مخصوص، استفاده از نرم‌افزار کاربردی TraceTogether برای ردیابی کارگرانی که در مناطق پرخطر کار و زندگی می‌کنند؛ سیستم‌های ورود ایمن با استفاده از کدهای QR برای ورود به مکان‌های عمومی مانند فروشگاه‌ها، بیمارستان‌ها و ادارات، و بالاخره ردیابی هوشمند و سریع افراد. اگرچه سنگاپور در این زمینه توانسته در بین کشورهای منطقه موفق عمل کند، این اقدام‌های مبتنی بر هوش مصنوعی نگرانی‌هایی را در خصوص محدود کردن آزادی و نقض حریم شخصی افراد ایجاد کرده است. در مجموع، برخی ابزارهای استفاده شده در سنگاپور برای کنترل هوشمند بیماری کووید ۱۹ در بقیه کشورهای نیز استفاده شده است.

کلیدواژه‌ها: دولت الکترونیک، دولت شهر سنگاپور، کووید ۱۹، هوش مصنوعی.

بهاره سازمند: دانشیار گروه مطالعات منطقه‌ای، دانشگاه تهران، تهران، ایران. پژوهشگر حوزه مسائل شرق و جنوب شرق آسیا؛ دکتری خود را در رشته روابط بین‌الملل دانشگاه تهران در سال ۱۳۸۶ اخذ کرد و از ۱۳۸۶ تاکنون به تدریس و پژوهش در حوزه مطالعات جنوب شرق آسیا پرداخته است. رایانامه: bsazmand@ut.ac.ir

همه‌گیری کووید ۱۹ و تأثیر آن بر سیاست خارجی و امنیتی مشترک اتحادیه اروپا

نشست سیاست

رکسانا نیکنامی

چکیده

همه‌گیری کووید ۱۹ از سال ۲۰۱۹ سبب تحولات عمیقی در عرصه سیاست بین‌الملل شد. اتحادیه اروپا نیز از این تحول در امان نماند؛ اما، آنچه وضعیت این نهاد را نسبت به سایر بازیگران بین‌المللی متمایز کرد مدیریت بحران و تبدیل آن به فرصت بود. در ابتدای همه‌گیری، صحبت‌های زیادی در مورد تشدید واگرایی اروپایی در سیاست خارجی و امنیتی مشترک اروپا می‌شد. اما مسیری که اتحادیه طی کرد نافی این گزاره است. پرسش اصلی این است که همه‌گیری کرونا چه تأثیری بر سیاست خارجی و امنیتی مشترک اتحادیه اروپا برجای گذاشته است؟ در پاسخ می‌توان گفت که همه‌گیری کرونا از طریق تعمیق دو فرایند ایجابی تقویت هویت اروپایی و حرکت به سوی تعمیق چندجانبه‌گرایی دوسطحی و سلبی، نفی سیاست‌های رقبا (چین، ایالات متحده و روسیه) به نفع سیاست خارجی و امنیتی مشترک تمام شده است. برای بررسی این فرضیه از نظریه عمل‌گرایی ژئوپلیتیک بهره برده شده است. در همین راستا، تأثیر همه‌گیری در دو برهه زمانی پنج ماهه آغازین و پس از آن بررسی شده است. در دوره نخست، اروپا به سوی فضای چندقطبی‌گرایی و پس از آن به سوی چندجانبه‌گرایی حرکت کرد. نتایج بررسی دوره دوم، مبین این امر است که همه‌گیری فصل جدیدی در معادلات سیاست خارجی اروپا ایجاد کرد و به تقویت «مای اروپایی» در برابر «مای ملی» انجامید. این فرایند به تقویت مرزهای خارجی اتحادیه اروپا و کمرنگ‌شدن مرزهای داخلی و در اولویت قرارگرفتن سیاست مشترک انجامید. نتیجه دیگر این بحران برای اروپا، تبدیل واکسن از کالایی عمومی به ابزار قدرت نرم برای دستگاه دیپلماسی اتحادیه اروپا بوده است. از سوی دیگر، در بعد خارجی نیز، ناکامی پروپاگاندای روسیه، سیاست چین برای گمراه‌کردن جامعه بین‌الملل درباره منشأ همه‌گیری و در نهایت سیاست‌های امریکای دوران ترامپ انسجام بیشتر هویت اروپایی و حرکت به سوی تقویت سیاست خارجی و امنیتی مشترک را سبب شد.

Faculty of World Studies holds the International Conference on

کلیدواژه‌ها: اتحادیه اروپا، سیاست خارجی و امنیتی مشترک، کووید ۱۹، همه‌گیری، هویت.

Global Health and the Post-Corona Eras

رکسانا نیکنامی: استادیار گروه مطالعات منطقه‌ای، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه

تهران، تهران، ایران. دارای دکتری مطالعات منطقه‌ای (مطالعات اروپا) از دانشگاه تهران.

محورهای مطالعاتی: سیاست خارجی اتحادیه اروپا و کشورهای اروپایی. رایانامه:

niknami.roxana@ut.ac.ir

- کووید ۱۹: تحولات روابط بین‌الملل و علوم سیاسی در ایران و جهان
- کووید ۱۹: تحولات اجتماعی، فرهنگی و جمعیتی در ایران و جهان

تاریخ‌های مهم:

- ۹ بهمن ۱۴۰۰: آخرین مهلت ارسال چکیده‌ها
- ۱۶ بهمن ۱۴۰۰: اعلام نتایج داور چکیده‌ها
- ۱۰ اسفند ۱۴۰۰: پایان زمان ثبت‌نام
- ۱۵ اسفند ۱۴۰۰: روز برگزاری همایش

- and the world
- COVID-19: International relations and political thinking evolutions in Iran and the world
- COVID-19: Cultural, social and demographic evolutions in Iran and the world

Important dates:

- 29 January 2022: Deadline for abstract submission
- 05 February 2022: Notification of Abstract Acceptance/Rejection
- 01 March 2022: Registration ends
- 06 March 2022: Conference date

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir
 وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

تأثیرات سیاسی و اقتصادی ویروس کرونا بر سیاست‌ورزی کشورها؛ مطالعه موردی چین

نشست سیاست

مهرداد عله‌پور، وحید قربانی*

چکیده

گرچه امکان سنجش دقیق تأثیرات مخرب «ویروس کرونا» بر اقتصاد و تجارت جهانی وجود ندارد، توقف اجباری یا کاهش اجتناب‌ناپذیر بسیاری از فعالیت‌های اقتصادی در سطوح محلی، فروملی، ملی و بین‌المللی این انگاره را بیش‌ازپیش برجسته کرده است و متأثر از همه‌گیری این ویروس ناشناخته، تمام سطوح خرد و کلان اقتصاد جهانی با صعوبت‌های ژرف و بی‌سابقه‌ای روبه‌رو شده است. در همین رابطه «صندوق بین‌المللی پول» بیان داشت که متأثر از همه‌گیری کووید ۱۹، اقتصاد جهانی بدترین رکود اقتصادی را از دهه ۱۹۳۰ میلادی تجربه کرده است. علاوه بر این، مرکز تحلیلی «بلومبرگ» در گزارشی که به‌منظور بررسی خسارت‌های ناشی از گسترش ویروس کرونا بر اقتصاد جهانی منتشر کرد، ضرر و زیان بخش‌های مختلف اقتصاد و تجارت جهانی را از محدودیت‌های احتمالی ناشی از همه‌گیری ویروس کرونا ۲،۷ تریلیون دلار ارزیابی کرد. به‌بیانی بهتر، می‌توان چنین اظهار داشت که ویروس ناشناخته کرونا، مسئله‌ای همه‌گیر و چالش‌برانگیز است. همچنین، با توجه به تجربه زیسته جدید و دگرذیسی‌های ژرف در عرصه سیاست و روابط بین‌الملل، تقویت روند گذار از جهان تک‌قطبی به بلوک‌بندی‌های جدید منطقه‌ای و جهانی، بازگشت به رویکرد ملی‌گرایی در عرصه سیاست خارجی، گذار نسبی از فرایند جهانی‌شدن، افزایش اهمیت منطقه‌گرایی و کاهش نسبی تنش‌های منطقه‌ای را موجب شده است. منبعث از شرایط پدیدار شده، جمهوری خلق چین، به‌منزله مهم‌ترین کشور در حال صعود در سلسله‌مراتب قدرت جهانی، کوشیده است تا از رهگذر اقدام‌های قدرت‌سازی، همچون رقابت در تولید و توزیع واکسن و طرح گفتمان نوین بین‌المللی، ضمن مدیریت شرایط سخت پدیدار شده، آینده تحولات و تحرکات جهانی را به نفع خود مهندسی و مدیریت کند. متأثر از تحولات پدیدار شده، نگارندگان پژوهش پیش‌رو با رویکردی توصیفی-تحلیلی و با به‌کارگیری نظریه پلی‌هیوریستیک درصد برآمده‌اند تا به چرایی این پرسش پاسخ دهند که رویکردهای راهبردی پکن نسبت به فضای کرونازده سیاست و روابط بین‌الملل بر چه مبنایی ترتیب‌بندی شده است. فرضیه‌ای که از معبر پرسش مذکور طرح شد ناظر بر آن است که پکن به‌نوبه خود کوشیده است تا هم‌زمان با حفظ شاخص‌های اساسی اقتصاد و سیاست خود، به سمت توسعه اقتصادی درون‌زا با تکیه بیشتر بر ظرفیت‌های بازار و نیروی کار بومی حرکت کند.

۰۶ March 2022 یکشنبه ۱۵ اسفند ۱۴۰۰

کلیدواژه‌ها: پلی‌هیوریستیک، رویکرد راهبردی، سیاست خارجی، کرونا، مدیریت بحران.

مهرداد عله‌پور: دانش‌آموخته کارشناسی ارشد روابط بین‌الملل، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.
 *وحید قربانی (نویسنده مسئول): مدیرگروه سیاست خارجی، پژوهشکده تحقیقات راهبردی، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران. پژوهشگر پژوهشکده تحقیقات راهبردی و عضو بنیاد ملی نخبگان، تألیف سه جلد کتاب در حوزه روابط بین‌الملل و شرق آسیا، دارای مقالات متعدد در فصلنامه‌های علمی داخلی و همایش‌های ملی و بین‌المللی. رایانامه: Vahid_ghorbani@hotmail.com

Acceptance/Rejection
 01 March 2022: Registration ends
 06 March 2022: Conference date

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir
 وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

تأثیر سیاست‌های نئولیبرالیستی دولت بر مدیریت همه‌گیری کرونا: مطالعه‌ای موردی در ایران

نشست سیاست

رسول افزلی*، سحرالسادات موسوی نسب‌ربری

چکیده

بحران کرونا در عرصه سیاست بیش از هر چیز با «دولت قوی و ضعیف» گره خورده است. برپایه همین مسئله، کشورها بر اساس سیاست‌های اتخاذی خود در برابر همه‌گیری کرونا تقسیم‌بندی می‌شوند. به‌طور کلی، با مطالعه سیاست‌های کشورها و میزان موفقیت آنان در قبال این بیماری می‌توان گفت که کشورهای دارای سیاست‌های اقتصادی رفاهی (سوسیالیستی) موفق‌تر از دولت‌های نئولیبرال بوده‌اند. مسئله اصلی در این مقاله این است که تا چه اندازه، عدم موفقیت دولت ایران در قبال مدیریت بحران کرونا ناشی از سیاست‌های نئولیبرالیستی آن در عرصه اقتصادی و خدمات اجتماعی بوده است. در کشورهای حوزه اسکاندیناوی- به‌ویژه در سوئد، فنلاند و آلمان- یا در کشورهای کمتر نئولیبرال- مانند چین، کره جنوبی، تایوان و سنگاپور- دولت رفاه‌الگوه‌ای مدیریتی موفقیت‌آمیزی را در مقابله با همه‌گیری کرونا خلق کرد. در مقابل، در کشورهای دارای سیاست‌های اقتصادی نئولیبرالیستی- مانند آمریکا و ایتالیا- سیاست‌های مدیریتی موفقیت‌آمیز نبوده و با شکست مواجه شده است. هدف اصلی این مقاله این است که این مسئله به‌طور موردی در ایران بررسی شود. قلمرو مکانی این تحقیق کشور ایران است و به‌لحاظ زمانی تحولات دوساله اخیر بررسی شده است. روش تحقیق در این مقاله تحلیلی- توصیفی و شیوه گردآوری داده‌ها و اطلاعات کتابخانه‌ای و تحلیل داده‌های ثانویه است. ایران از جمله کشورهایی است که طی سه دهه اخیر سیاست‌های نئولیبرالی در حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی آن رشد فزاینده‌ای داشته است. خصوصی‌سازی در عرصه بهداشت و سلامت در ایران که از دو دهه اخیر شدت گرفته است باعث ظهور مافیای پزشکی شده و رشد سرسام‌آور تورم و گرانی توان استفاده بخش غالب جامعه را از خدمات پزشکی سلب کرده است. سیاست‌های نئولیبرالیستی در عرصه بهداشت و سلامت، شکاف طبقاتی و گسترش حوزه پیرامونی کشور را در مقابل مناطق مرکزی آن در پی داشته است. بحران کرونا و آثار و پیامدهای آن در مناطق کشور نشان داد که سیاست‌های نئولیبرالیستی در این حوزه، توان مدیریتی دولت و مداخله‌گری آن را در کنترل آثار بحران، به‌خصوص در طبقات پایین اجتماعی، کاهش داده است. مصادیق و شواهد نشان داد که کرونا در کشورهای دارای سیاست‌های نئولیبرالیستی، به‌خصوص در ایران، قادر به شکستن مرزهای طبقاتی نبوده و بی‌عدالتی ناشی از اتخاذ این سیاست‌ها در حوزه سلامت و بهداشت باعث آسیب‌پذیر شدن طبقات ضعیف جامع در مقابل طبقات بالا شده است. همین مسئله مدیریت آن را با شکست مواجه کرده است. با توجه به تجربه کشورهای موفق، اجرای سیاست‌های برنامه‌ریزی شده و مداخله‌گرایانه در حوزه بهداشت و سلامت راهبرد مناسبی برای غلبه بر بحران همه‌گیری کروناست.

کلیدواژه‌ها: ایران، سیاست‌های رفاهی، سیاست‌های نئولیبرالیستی، کرونا. COVID-19: Economic and trade evolutions in Iran
 Keywords: Iran, welfare policies, neoliberal policies, corona. COVID-19: International Relations and political thinking evolutions in Iran and the world

* رسول افزلی (نویسنده مسئول): دانشیار، دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران، تهران، ایران. دارای دکترای جامعه‌شناسی از دانشگاه تهران. محورهای مطالعاتی: آسیب‌های اجتماعی ایران و نویسندگان مقالات متعدد به زبان فارسی و انگلیسی در این زمینه. رایانامه: rafzali@ut.ac.ir
 سحرالسادات موسوی نسب‌ربری: دانشجوی کارشناسی‌ارشد، دانشکده جغرافیا، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir
 وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

حق مالکیت فکری در عصر کرونایی و پسا کرونایی

زهرا شاکری

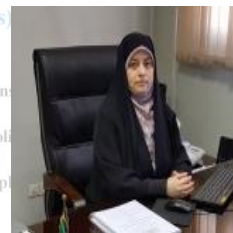
نخستین سیاست

چکیده

مالکیت فکری یکی از محورهای توسعه کشورهای است و در سیاستگذاری‌های اقتصادی، سیاسی و فرهنگی نقش مهمی دارد. این مالکیت که مبتنی بر امتیازی انحصاری برای دوره حمایتی موقتی است (مانند دوره حمایتی بیست ساله برای اختراعات یا دوره حمایتی برابر با طول زندگی تا پنجاه سال بعد از مرگ مؤلف) در قوانین ملی و بین‌المللی تصریح شده و نقض آن از سوی شهروندان با ضمانت اجراهای سنگین کیفری و حقوقی روبه‌روست. این حقوق انحصاری در گذر سال‌ها با پیشرفت فناوری‌های نوین از جمله وب دو، هوش مصنوعی و بلاک‌چین و ایجاد امکان مدیریت دیجیتال حقوق، به حقوق مضاعفی برای صاحبان حق مالکیت فکری منجر شده است؛ افزون بر اینکه توسل به قراردادهای متنوع و یک‌طرفه به سود صاحبان حق، مسیر حقوق مالکیت فکری را از جهت‌گیری به سوی رفاه عمومی منحرف کرده است. در عصر کرونایی، حق مالکیت فکری همچنان با همان نیروی سرسخت به جلو می‌رود و دسترسی مردم به دارو، واکسن و سرانجام دانش را با چالش روبه‌رو کرده است. در این شرایط سخت، همچنان باید از صاحبان حق اجازه گرفت و به شرایط قراردادی آن‌ها تن داد؛ در غیراین صورت از استفاده از اموال فکری مانند واکسن‌ها و داروها و محتوای دیجیتال محروم خواهیم بود. بنابراین، ضروری بود در این دوران، تلاش شود نقش شهروندان و حق آنان بر سلامتی و دسترسی به دانش با نگاهی دوباره واکاوی شود تا جایگاه متقنی برای آن‌ها در نظام حقوقی پی‌ریزی شود. بنابراین، مسئله مقاله حاضر آن است که وضعیت حق مالکیت فکری در عصر کرونایی و پس از آن با چه استتال‌های روبه‌رو شده و خواهد شد؟ قلمرو این تحقیق نظام حقوقی بین‌الملل مالکیت فکری با تأکید بر تغییرات دو دهه اخیر است. در پژوهش فعلی با روش توصیفی-تحلیلی این نتیجه حاصل شد که حقوق مالکیت فکری در عصر کرونایی به تعریف و تثبیت جدید در چارچوب منافع عمومی نیاز دارد. بدین منظور ضروری است جایگاه مقرراتی به سود شهروندان بررسی و اولویت‌های جدید نظام حقوقی از طریق تعدیل یا حذف موقت حقوق مالکیت فکری در دوره بحرانی یا صدور مجوزهای اجباری بهره‌برداری با عنایت به نگرانی‌های ناشی از همه‌گیری کرونایی تبیین و اعمال شود.

کلیدواژه‌ها: حق دسترسی به دانش، حقوق مالکیت فکری، منافع عمومی.

زهرا شاکری: استادیار، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.
محورهای مطالعاتی: حقوق مالکیت فکری، مدیر نخستین شرکت دانش‌بنیان کشور در زمینه حقوق مالکیت فکری. رایانامه: zshakeri@ut.ac.ir

تاریخ‌های مهم:	Important dates:
۹ بهمن ۱۴۰۰: آخرین مهلت ارسال چکیده‌ها	29 January 2022: Deadline for abstract submission
۱۶ بهمن ۱۴۰۰: اعلام نتایج داوری چکیده‌ها	05 February 2022: Notification of Abstract Acceptance/Rejection
۱۰ اسفند ۱۴۰۰: پایان زمان ثبت‌نام	01 March 2022: Registration ends
۱۵ اسفند ۱۴۰۰: روز برگزاری همایش	06 March 2022: Conference date

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir
 وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

بحران کرونا و مسئله نظم جهانی لیبرال

سید حامد حسینی

چکیده

در نظر گرفتن گسترش بین‌المللی بیماری‌های همه‌گیر به مثابه موضوعی مربوط به عرصه روابط بین‌الملل امر جدیدی نیست. در آغاز قرن بیست و یکم، یک‌بار دیگر نگرانی از انتشار مجموعه‌ای از ویروس‌های تهاجمی و کشنده در سراسر جهان افزایش یافت؛ از ویروس نسبتاً جدیدی چون آنفولانزای پرنندگان و ویروس سارس گرفته تا ویروس بیماری ایدز موجب تلفات قابل توجهی شده است. اخیراً، بحران‌های ناشی از همه‌گیری کووید ۱۹ مجموعه‌ای کلیدی از مسائل را درباره روابط بین‌الملل در دوره‌ای به ما ارائه کرده است که برخی محققان سیاست بین‌الملل به اجماع در تصدیق افول هژمونی غربی، به ویژه ایالات متحده، نزدیک شده‌اند. در این مقاله، رویکردی برای بررسی تأثیر کووید ۱۹ بر سیاست بین‌الملل اتخاذ و استدلال شده است مبنی بر اینکه در سراسر جهان غرب، کووید ۱۹ یکی از نخستین برخوردهای غیرمنتظره با تلفات بالای انسانی است که ملت‌ها از زمان جنگ جهانی دوم با آن مواجه شده‌اند. سیاست‌های امنیت بهداشتی سازمان بهداشت جهانی در نهایت به نفع نظم غربی لحاظ شده است. تجزیه و تحلیل آماری از تلفات ناشی از کووید ۱۹، بسیاری از بیماری‌های عفونی و ویروس‌های دیگر همراه با الگوهای جغرافیایی مرتبط نشان می‌دهد که سیاست‌های قرنطینه و هزینه‌های ناشی از آن و تأمین رفاه در بیشتر کشورهای در حال توسعه اجرا شده است. برخلاف استدلال‌های رایج که ادعا می‌کنند نظم لیبرال بین‌المللی رو به افول است، فرض نگارنده این است که ظهور همه‌گیری کووید ۱۹ و واکنش‌های متعاقب آن در سیاست‌های بهداشت جهانی نشان داد که هژمونی و قدرت نرم غرب همچنان برجسته و در حال دوام است. به طور مشخص، هدف مقاله این است که بحران کووید ۱۹ از طریق پیگیری روند سیاست‌های سلامت و ارتباط آن با سیاست بین‌الملل و پویایی نظم لیبرال بین‌الملل بررسی شود. کووید ۱۹ در زمانی به وجود آمد که با رقابت قدرت‌های جهانی، افول بیشتر مورد بحث غرب و ظهور هم‌زمان چین مشخص شد. این بیماری همه‌گیر یکی از اولین برخوردها در برابر خطر کنترل نشده‌ای بود که جهان غرب در طول چند دهه اخیر با آن مواجه شده است. به بیانی دیگر، کووید ۱۹ سریع‌ترین شیوع و آسیب را در ایالات متحده و اروپا، از طریق همان کشورهای داشته است که عمدتاً سازمان بهداشت جهانی را تأمین می‌کنند. در پاسخ، سازمان بهداشت جهانی سیاست‌های سلامت خاصی را اجباری کرد که به تقریباً تعطیل شدن سفرهای جهانی و محدودیت در جابه‌جایی‌ها، تجارت و ارتباطات فرد به فرد منجر شد. یافته‌های پژوهش، فهمی را برای تحلیل سیاست بین‌الملل و نظم جهانی لیبرال پس از کووید ۱۹ فراهم آورد. پاسخ‌هایی که به کووید ۱۹ داده شد با استدلال‌های برخی محققان روابط بین‌الملل که ادعا می‌کنند غرب و نظم بین‌المللی لیبرال رو به افول است، در تضاد قرار دارد. سیاست‌های مبارزه با کووید ۱۹ پویایی‌های عمیقی را در نظم بین‌المللی کنونی نشان می‌دهد؛ نظمی که هنوز به شدت به سمت هژمونی غربی متمایل است.

کلیدواژه‌ها: سیاست بین‌الملل، قدرت نرم، کووید ۱۹، نظم لیبرال، ایران و جهان

تاریخ‌های مهم:

Important dates:

سید حامد حسینی: دانشجوی دکتری روابط بین‌الملل، دانشگاه گیلان، رشت، ایران.

رایانامه: hamedhoseini@ut.ac.ir

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir
 وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

بررسی اعتماد عمومی به عملکرد دولت سیزدهم در مقابله با کرونا

اسماعیل شیرعلی

نخستین سیاست

چکیده

از اسفند ۱۳۹۸ که ویروس ناشناخته کرونا قاطبه کشورهای جهان را در نوردید مرزهای جغرافیایی و انسانی کشورمان نیز به شدت متأثر شد. در این میان اعتماد عمومی مردم متأثر از عملکرد دولت‌ها در مقابله با کرونا دستخوش تغییراتی شد. پژوهش حاضر با هدف بررسی اعتماد عمومی به عملکرد دولت سیزدهم در مقابله با کرونا انجام شده است. قلمرو موضوعی پژوهش حاضر در ارتباط با اعتماد عمومی به دولت است. به لحاظ زمانی نیز پژوهش حاضر از اول مهر تا آخر آبان ۱۴۰۰ انجام شده است. پژوهش حاضر در شهر تهران انجام شد. به لحاظ روشی پیمایشی، به لحاظ ماهیت توصیفی و به لحاظ هدف کاربردی است. جامعه آماری پژوهش تمامی شهروندان بالای ۱۸ سال شهر تهران بودند. با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه بوده است. نتایج پژوهش حاضر نشان می‌دهد اعتماد عمومی به عملکرد دولت در مقابله با کرونا در سطح متوسط به بالا و رضایت‌بخشی قرار دارد، به طوری که میانگین سرعت واکسیانه کردن، سرعت ورود واکسن خارجی، افزایش تعداد مراکز تزریق واکسن، بازگشایی به موقع مدارس، برداشتن به موقع محدودیت‌ها، کنترل مرزها، اطلاع‌رسانی در زمینه راه‌های مقابله با کرونا، استفاده درست از تجارب ناموفق گذشته، بهره‌گیری از ظرفیت‌های نهادهای مردمی و نظامی و تصمیم‌گیری به موقع در ستاد ملی مقابله با کرونا بالاتر از میانگین نظری (۳) است که نشان می‌دهد شاخص‌های ده‌گانه اعتماد عمومی به عملکرد دولت سیزدهم در مقابله با کرونا رضایت‌بخش است. نتیجه اینکه درس گرفتن از تجارب قبلی به همراه تصمیم‌گیری درست و تعامل درست با مردم و عملکرد سریع در حوزه مقابله با کرونا سطح اعتماد عمومی را به دولت افزایش می‌دهد. از جمله پیشنهادهای محقق در حوزه سیاست‌های راهبردی ارائه منشور راهبردی برای مقابله با کرونا یا حوادث غیرمترقبه با هماهنگی تمامی دستگاه‌ها و ارائه اختیارات لازم به استان‌ها برای تصمیم‌گیری بهتر در این زمینه است.

Global Developments in the Corona and Post-Corona Eras

کلیدواژه: اعتماد، اعتماد عمومی، عملکرد دولت، کرونا.

اسماعیل شیرعلی: استادیار جامعه‌شناسی، دانشگاه ولایت، ابرانشهر، ایران. نویسنده کتاب *کرونا، ویروسی سیاسی یا اجتماعی*، نویسنده مقالات علمی-پژوهشی «آسیب‌شناسی داده‌بنیاد حکمرانی پاندمی کرونا در ایران»، «مصائب کرونا: از هیجان کشف تا آرزوی درمان»، «بررسی آثار همه‌گیری کووید-۱۹ در بخش فرهنگ و هنر». رایانامه: esmaeil.shirali@gmail.com

در ایران و جهان

Important dates:

۹ بهمن ۱۴۰۰: آخرین مهلت ارسال چکیده‌ها ۱۶ بهمن ۱۴۰۰: اعلام نتایج داوری چکیده‌ها ۱۰ اسفند ۱۴۰۰: پایان زمان ثبت‌نام ۱۵ اسفند ۱۴۰۰: روز برگزاری همایش	29 January 2022: Deadline for abstract submission 05 February 2022: Notification of Abstract Acceptance/Rejection 01 March 2022: Registration ends 06 March 2022: Conference date

وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir
 وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

بحران همه‌گیری کووید ۱۹ و پژوهش‌های علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران: مطالعه‌ای مروری

نشست سیاست

محمد ربیعی کهندانی

چکیده

بحران همه‌گیری بیماری کووید ۱۹ که از اواخر ۲۰۱۹ در سراسر جهان منتشر شد بر تمامی عرصه‌های زندگی جمعی و فردی بشر تأثیر گذاشته است. این بحران با ایجاد مسائل جدید در عرصه سیاسی و اجتماعی، به شکل‌گیری پرسش‌ها، مسائل و چالش‌هایی جدیدی منجر شد. پژوهشگران رشته‌های مختلف علوم انسانی و اجتماعی در تلاش برای پاسخگویی به این پرسش‌ها به مطالعه و پژوهش و انتشار یافته‌های خود پرداختند. در مقاله حاضر، مطالعات، تحلیل‌ها و دیدگاه‌های پژوهشگران علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران در زمینه تأثیرات بحران همه‌گیری کرونا در حوزه‌های مختلف در علوم سیاسی و روابط بین‌الملل بررسی شده است. پرسش پژوهش این است که «همه‌گیری بحران کرونا از دیدگاه پژوهشگران علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران چه تأثیری بر نظریات در این حوزه داشته و چه پژوهش‌هایی برای پاسخ به مسائل حاصل از بحران کرونا مورد توجه آن‌ها بوده است؟» برای پاسخ به این سؤال‌ها به مطالعه مروری مقالات علمی منتشرشده در نشریات علمی معتبر در رشته علوم سیاسی و روابط بین‌الملل به زبان فارسی در ایران پرداخته‌ایم. روش ما در این مطالعه مرور روش‌مند کیفی است. بر این اساس، ۵۰ عنوان مقاله علمی-پژوهشی منتشرشده در مجلات مصوب علمی فارسی مطالعه شد. هدف از این پژوهش این است که نخست روشن شود پژوهشگران ایرانی چه مسائل و چالش‌های حاصل از بحران کرونا را در رشته تخصصی خود مشاهده و مطالعه کرده‌اند. دوم، چه کاستی‌ها و کمبودهای پژوهشی‌ای در حوزه علوم سیاسی و روابط بین‌الملل در ایران نسبت به مسائل ناشی از همه‌گیری کووید ۱۹ وجود دارد. یافته‌های پژوهش به پنج گرایش سیاستگذاری، فلسفه سیاسی، جامعه‌شناسی سیاسی، اقتصاد سیاسی، و روابط بین‌الملل و سیاست خارجی تقسیم شد. بیشترین تعداد مقالات نوشته‌شده به گرایش سیاستگذاری تعلق دارد که در آن سیاست‌های دولت جمهوری اسلامی ایران بررسی و با سیاست‌های دولت‌های دیگر در مقابله با همه‌گیری کرونا و مسئله حکمرانی مقایسه شده است. در فلسفه سیاسی به چالش‌های بحران کرونا بر نظریات سیاسی از جمله لیبرالیسم و نئولیبرالیسم، در جامعه‌شناسی سیاسی به تبعات اجتماعی بحران و بحران حاکمیت دولت‌های ملی، در اقتصاد سیاسی به موضوع تحریم‌های خارجی و اثر آن بر توانایی‌های دولت جمهوری اسلامی ایران برای مقابله با همه‌گیری، و در حوزه روابط بین‌الملل و سیاست خارجی به تأثیر همه‌گیری بر نظم بین‌الملل، سیاست‌های منطقه‌ای، سیاست خارجی جمهوری اسلامی و حوزه دیپلماسی بیشتر پرداخته شده است.

کلیدواژه‌ها: تحولات روابط بین‌الملل و علوم سیاسی در ایران، سیاست و حکومت در ایران، کووید ۱۹.

محمد ربیعی کهندانی: دانش‌آموخته دکتری تخصصی علوم سیاسی، گرایش مسائل ایران، دانشگاه تهران، تهران، ایران. محورهای مطالعاتی: تحولات سیاسی و اجتماعی در ایران و کاربرد زبان‌شناسی شناختی در مطالعات سیاسی. رایانامه: mrabiei@ut.ac.ir

۱۶ بهمن ۱۴۰۰: اعلام نتایج داوری چکیده‌ها
۱۰ اسفند ۱۴۰۰: پایان زمان ثبت‌نام
۱۵ اسفند ۱۴۰۰: روز برگزاری همایش

05 February 2022: Notification of Abstract Acceptance/Rejection
01 March 2022: Registration ends
06 March 2022: Conference date

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
رایانامه: CPGD@ut.ac.ir
وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

الگوهای تأثیر گذار بر گرایش مردم به اطلاعات نادرست درباره کرونا: مطالعه ایران، روسیه و آلمان

نشست فرهنگ

الهه کریمی ریابی*، شاهو صبار، سعید محمدی، کون گلوکنر

چکیده

با گسترش بیماری کرونا، برخی افراد با ایجاد تردید در دیدگاه پزشکان، به مردم توصیه کردند که از استفاده از ماسک، تزریق واکسن و مراجعه به بیمارستان پرهیز کنند و بالقوه جان میلیون‌ها نفر را به خطر انداختند. این مسئله موجب شد تا محققان تلاش کنند ابعاد مختلف باورهای نادرست مردم را درباره کرونا بررسی کنند. پژوهش‌های صورت گرفته حاکی از آن است که میزان گرایش مردم در کشورهای مختلف به اطلاعات نادرست درباره کرونا متفاوت است و متغیرهای متعددی بر آن تأثیر دارد. نوشتار حاضر در پی آن است که با شناخت برخی الگوهای فکری در جوامع، متغیرهایی شناسایی شود که میزان گرایش مردم به اطلاعات نادرست درباره کرونا را توضیح دهد. این مطالعه، با پیمایش در سه کشور ایران، روسیه و آلمان، ماهیتی کمی و اکتشافی دارد. در این پژوهش سه دسته فرضیه مطرح است که هر گروه ناظر به یکی از سه دسته متغیر بررسی شده مطالعه است: ۱. بین «میزان اعتماد مردم به دولت» و «اعتقادات غلط نسبت به کرونا» رابطه معنادار و معکوسی وجود دارد. ۲. بین «میزان باور مردم به وجود جریان آزاد اطلاعات در جامعه» و «اعتقادات غلط نسبت به کرونا» رابطه معنادار و معکوسی وجود دارد. ۳. بین «مصرف رسانه‌های مردم» و «اعتقادات غلط نسبت به کرونا» رابطه معناداری وجود دارد. در این پژوهش، از آزمون‌های استاندارد استفاده نشده و متغیرها جملات محقق ساخته است. نتایج نشان می‌دهد، اعتماد مردم به دولت و این باور که در کشور جریان آزاد اطلاعات برقرار است، با باورهای نادرست خاصی درباره کرونا رابطه معناداری دارد. به اعتقاد نویسندگان، فهم هرچه بیشتر عواملی که با افزایش و کاهش اعتماد مردم به نهادهای علمی رسمی و یافته‌های آنان رابطه دارد، به اتخاذ سیاست‌های مناسب برای افزایش این اعتماد منجر می‌شود. اگرچه مطالعه حاضر اکتشافی است و با قطعیت دلیل وجود روابط معنادار را توضیح نمی‌دهد، به نظر می‌آید بسیار مهم است که دولت‌ها به جلب اعتماد مردم به خود و نهادهای رسمی بیشتر توجه کنند.

Global Developments in the Corona and Post-Corona Eras

کلیدواژه‌ها: آزادی اطلاعات، کووید ۱۹، نظریه توطئه.

06 March 2022

*الهه کریمی ریابی (نویسنده مسئول): استادیار، گروه مطالعات روسیه، دانشکده مطالعات جهان، دانشگاه تهران، تهران، ایران. فارغ‌التحصیل مقطع کارشناسی ارشد رشته مطالعات روسیه از دانشگاه تهران، دارای مدرک دکتری ادبیات روسی از دانشگاه فدرال کازان روسیه و دبیر اتحادیه همکاری‌های دانشگاهی بین ایران و روسیه. حوزه مطالعاتی: روابط فرهنگی، ادبی و دینی بین ایران و روسیه. رایانامه: ekarimi@ut.ac.ir و جمعیتی

شاهو صبار: استادیار، گروه مطالعات ایران، دانشکده مطالعات جهان، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

سعید محمدی: دانشجوی دکتری، دانشکده مطالعات جهان، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

کون گلوکنر: دانشجوی کارشناسی ارشد، رشته مطالعات ایران معاصر، دانشکده مطالعات جهان، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir
 وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

مبانی حقوقی واکسینه کردن اجباری در دوره فراگیری کووید ۱۹

شایان اکبری*، مهرنوش نجفی راغب

چکیده

با شنا سایی و دنیاگیری ویروس مرگ‌زای کووید ۱۹ در سرا سر گیتی، کشف پادزهر این ویروس به یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های متخصصان دانش پزشکی تبدیل شد. اما، پس از تولید و امکان ارسال واکسن کووید ۱۹ به جای جای جهان، چالشی جدی برای کارگزاران عرصه قدرت ظاهر گشت. برخلاف خوش‌بینی روزهای نخستین تولید این واکسن در پایان‌پذیری زیست نام ساعد و بیم‌زای جهانیان، مقاومت بسیاری از افراد در تزریق پادزهر، این امید را تا حدی کاهش داد. از یک سو، بسیاری از افراد به دلایل مختلفی از تزریق واکسن خودداری ورزیدند؛ و از سوی دیگر، دولت‌ها به انجام این مهم پافشاری کردند. این موضوع تا جایی پیش رفت که حتی سخن از واکسینه کردن اجباری، به‌منظور کاستن از روند همه‌گیری و تلاش برای بازگشت به زندگی عادی، به‌میان آمد و برخی دولت‌ها کوشیدند با وضع ضمانت‌اجراهایی که حقوق اجتماعی را هدف قرار می‌دهد (مانند ندادن برخی خدمات عمومی، جلوگیری از ورود کارمندان به محل کار، منع استفاده از وسایل جابه‌جایی جمعی، ایجاد محدودیت در ورود به اماکن و آوردگاه‌های ورزشی) سیاست‌تنبیه را جایگزین سیاست ترغیب کنند. اتخاذ چنین سیاست نیمه‌اجبار آمیزی از سوی دولت‌ها عرصه یکی از چالش‌خیزترین مباحث فلسفه حقوق است، به‌طوری‌که حق فردی با مصلحت جمعی به سستیز برمی‌خیزد و سنگینی مبانی و استدلال‌های هر گروه، جواز مشروعیت آن رویکرد را صادر خواهد کرد. در این میان و در نگاه نخست، تکیه بر مصلحت جمعی با هدف تکلیف دولت‌ها به تأمین حق بر سلامت شهروندان رویکرد منطقی و موجه‌تری برای حل این موضوع در نظر می‌آید؛ زیرا، فردی که واکسینه می‌شود به عدم توسعه و تکثیر عامل بیماری‌زا کمک می‌کند و در بهترین حالت در ریشه‌کنی آن سهیم می‌شود. با این حال بی‌گمان، به‌سادگی، نمی‌توان حقوق سایر افراد را نادیده انگاشت و عقیده جمع را بر آنان تحمیل کرد که مهم‌ترین آن، حق بر بدن است و از حقوق بنیادین به شمار می‌آید؛ به‌ویژه در جایی که دولت تمام بایسته‌های پیشینی را رعایت نکرده و از ابتدا به پیاده‌سازی سیاست‌تنبیه روی آورده باشد. از جمله این بایسته‌ها، واردات و در دسترس‌گذاری تمامی گونه‌های واکسن، اطمینان نسبی از کیفیت و کارایی دارو، همچنین، تضمین جبران‌پذیری عوارض جسمانی ناشی از تزریق است. لذا، هر دولتی که آهنگ اتخاذ چنین رویکردهای اجبارگونه‌ای را داشته یا دارد، باید در ابتدا با توجیه‌گری محکم عقلانی به این موضوع بپردازد و برتری خود را در حوزه نظر نشان دهد و تمام پیش‌نیازهای اجرایی را فراهم آورد؛ در نهایت، نهاد صالح قانونی به تخلف‌انگاری و گذاردن ضمانت‌اجراها مبادرت ورزد. در غیر این صورت، آنچه رخ خواهد داد چیزی جز تحمیل ناموجه و نامشروع زور بر شهروندان و قربانی کردن حق فردی نخواهد بود. این جستار در پی آن است تا با شرح و بررسی مبانی حقوقی دیدگاه‌ها و استدلال‌های هر دو گروه و ذکر ایرادهای وارد بر هر کدام، رویکردی را بیان‌دارد که برای شهروندان هر کشور سودمند باشد. سلامت عمومی را بهتر تأمین کند و در عین حال در مقابل حقوق و آزادی فردی و اصل خودآیینی آنان نیایستد.

کلیدواژه‌ها: جمع‌گرایی، حق بر بدن، حق بر سلامت، حق فردی، کووید ۱۹، واکسینه کردن اجباری.

* شایان اکبری (نویسنده مسئول): دانشجوی دکتری حقوق کیفری و جرم‌شناسی، دانشکده حقوق و علوم سیاسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. مدرس حقوق پزشکی. رایانامه: Shayan.akbari@ut.ac.ir

مهرنوش نجفی راغب: پژوهشگر دکتری حقوق بین‌الملل کیفری، دانشگاه پواتیه، فرانسه.

CPGD@ut.ac.ir
website: https://CPGD.ut.ac.ir
email: CPGD@ut.ac.ir

زنانه و دیجیتالی شدن سفر ایرانیان در دوران عسرت؛ مردم‌نگاری دیجیتال سفر در همه‌گیری ویروس کرونا

علی خانمحمدی*، لادن حداد

چکیده:

صنعت جهانگردی پس از جنگ ایران و عراق رشد مدام و کندی داشته است. مراکز اقامتی و تفریحی با کمک شهرداری‌ها، وزارت میراث فرهنگی و گردشگری و سازمان حفاظت از محیط زیست افزایش یافت. آموزش راهنمای تور برای زنان تسهیل شد. تورهای طبیعت گردی و شهرگردی در ایران با استقبال زیادی مواجه شد. این امر فرصت زنان برای اشتغال در این شغل را افزایش داد. صنعت گردشگری ایران از کاهش سرسام‌آور ارزش پول ملی آسیب دیده بود. ویروس کرونا در فوریه ۲۰۲۰ وارد ایران شد و این صنعت را به ورشکستگی کامل کشاند. پس از همه‌گیری، هتل‌ها و تمامی مراکز اقامتی و سیاحتی جزو اولین مکان‌های در شمول قرنطینه قرار گرفت و بسته شد. بسیاری از راهنمایان تور تا صاحبان مراکز اقامتی و سیاحتی حتی در شهرهای مذهبی، با پیوستن به فضای مجازی در تلاش بودند که سهمی از بازار جدید تورهای مجازی کسب کنند. جایگاه سفر نیز در حافظه عامیانه ایرانیان در روزهای همه‌گیری بیماری تغییر یافته است. اقبال مردم به تورهای مجازی شهرگردی افزایش یافت. در این مقاله، تصویری جامع از سفر و دست‌اندرکاران سفر مجازی در شبکه‌های اجتماعی - یکی از صورت‌های حافظه عامیانه - ارائه شده است. همچنین، با روش مردم‌نگاری شبکه‌ا و روش تحلیل داده تحلیل مضمونی پژوهش شده است. دویست فیلم، عکس و متن بازنشر شده ترندهای اینستاگرامی بررسی شد. سفرهای موسمی چون سفرهای نوروزی و سفرهای مذهبی چون زیارت‌ها، اربعین و محرم دستخوش امواج دیجیتالی شده است. در مصاحبه با چند تن از فعالان حوزه گردشگری، چالش‌های این صنعت در این دوره مطرح شد. فعالان این حوزه به نابرابری بازار نوظهور سفرهای مجازی اشاره کردند. محدودیت‌های تردد برون‌شهری و اجرای دستورالعمل‌های فاصله‌گذاری اجتماعی امکان برگزاری تورهای دسته‌جمعی را سلب کرده است. تعداد زنان راهنمای تور در سال‌های پس از انقلاب افزایش یافته است. با توجه به این مسائل تمایل به برگزاری تور مجازی افزایش یافت. اما، با توجه به ناآشنابودن بسیاری از راهنمایان تور با مهارت‌های بازاریابی مجازی، بسیاری از آنان خسارات مالی فراوانی متحمل شدند. در نتیجه، راهنمایان توری که هم‌چون چهره‌ها (سلبریتی) در فضای مجازی عمل کردند، کمترین خسارت را متحمل شدند.

کلیدواژه‌ها: حافظه عامیانه، دگردیسی دیجیتال، زنانه‌شدن، سفر مجازی، ویروس کرونا.

کووید ۱۹: تحولات اقتصادی و تجاری در ایران و جهان
 کووید ۱۹: تحولات روابط بین‌الملل و علوم سیاسی

COVID-19: Economic and trade evolutions in Iran and the world
 COVID-19: International relations and poli

*علی خانمحمدی (نویسنده مسئول): کارشناسی ارشد مطالعات فرهنگی دانشگاه علامه طباطبائی، پژوهشگر حوزه مطالعات حافظه و ضایعه فرهنگی. رایانامه: ali1992khanmohammadi@gmail.com

لادن حداد: دانشجوی کارشناسی ارشد ارتباطات اجتماعی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران.

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir
 وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

نقش روحانیت با استفاده از سرمایه اجتماعی در مهار همه‌گیری کرونا در ایران

محمد سمیعی، الهه فرحی*

چکیده

برای مهار همه‌گیری ویروس کرونا لازم است محدودیت‌هایی برای همه افراد اعمال شود و نوعی اجماع فراگیر و هماهنگی کامل میان اعضای جامعه پدید آید تا بتوان بر همه‌گیری غلبه کرد. روحانیت به‌عنوان یکی از گروه‌های نخبه و تأثیرگذار ایرانی می‌تواند این هماهنگی را در میان مخاطبان خود، از جمله مخاطبان مذهبی، به‌وجود آورد و از ظرفیت رهبری خود در اقلان افکار عمومی استفاده کند. پرسش پژوهش حاضر این است که روحانیت با توجه به سرمایه اجتماعی‌ای که در اختیار دارد، چه نقشی در اقلان افکار عمومی در زمینه مهار ویروس کرونا و ترویج رعایت موازین بهداشتی ایفا کرده و در این مسیر با چه چالش‌هایی روبه‌رو بوده است. منظور از سرمایه اجتماعی تعاملات و همکاری افراد است که بر مبنای سه مولفه شبکه ارتباطی، اعتماد و هنجارهای مشترک میان روحانیت و مخاطبان شکل می‌گیرد. روش این پژوهش، تحلیل محتوای کیفی و روش جمع‌آوری اطلاعات، مصاحبه با صاحب‌نظران (۱۰ نفر روحانی و ۱۰ نفر غیرروحانی) است. نتیجه پژوهش این است که روحانیت توانست در مهار بیماری کرونا، شبکه ارتباطی خود را که در ابتدا مختل شده بود، به سرعت بازسازی کند و به اقلان افکار عمومی بپردازد. روحانیت همچنین توانست از طریق سرمایه اجتماعی موجود در شبکه‌های ارتباطی سراسری، با استفاده از هنجارها و ارزش‌های دینی، نقش مؤثری در مهار همه‌گیری کرونا و ترویج واکسن ایفا کند. اما، برای به‌کارگیری مؤثرتر ظرفیت سرمایه اجتماعی و همکاری مطلوب‌تر در مهار کرونا، می‌بایست اعتماد بین مردم و روحانیت درباره حوزه بهداشت و سلامت تقویت شود و به‌نظر می‌رسد فقدان اجماع آرا در میان روحانیان درباره علوم جدید و بازتاب اختلاف‌ها در رسانه‌ها، محور اعتماد را در سرمایه اجتماعی به چالش می‌کشد. از این رو، تداوم همکاری‌ها با متخصصان و مردم و پاسخگویی و شفافیت گسترده در شبکه‌های مورد استفاده روحانیت، ابهام‌های مخاطبان را در زمینه نوع برخورد با کرونا برطرف و اعتماد مورد نظر را به‌منظور استفاده گسترده‌تر از ظرفیت سرمایه اجتماعی در زمینه مهار کرونا بازسازی می‌کند.

Global Developments in the Corona and Post-Corona Eras

کلیدواژه‌ها: روحانیت، سرمایه اجتماعی، مردم ایران، همه‌گیری کرونا.

۰۶ March 2022 یکشنبه ۱۵ اسفند ۱۴۰۰

دکتر محمد سمیعی (نویسنده مسئول): دانشیار، گروه مطالعات ایران، دانشکده مطالعات جهان، دانشگاه تهران، تهران، ایران. محورهای مطالعاتی: مطالعات ایران معاصر، شرق‌شناسی، سنت و مدرنیته. رایانامه: m.samiei@ut.ac.ir

*الهه فرحی: دانشجوی دکتری ایران‌شناسی معاصر، دانشکده مطالعات جهان، دانشگاه تهران، تهران، ایران.

تاریخ‌های مهم:

- ۹ بهمن ۱۴۰۰: آخرین مهلت ارسال چکیده‌ها
- ۱۶ بهمن ۱۴۰۰: اعلام نتایج داوری چکیده‌ها
- ۱۰ اسفند ۱۴۰۰: پایان زمان ثبت‌نام
- ۱۵ اسفند ۱۴۰۰: روز برگزاری همایش

Important dates:

- 29 January 2022: Deadline for abstract submission
- 05 February 2022: Notification of Abstract Acceptance/Rejection
- 01 March 2022: Registration ends
- 06 March 2022: Conference date

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 رایانامه: CPGD@ut.ac.ir
 وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

نظام آموزشی در منطقه امریکای لاتین در دوران کووید ۱۹

مریم حق‌روستا

نشست فرهنگ

چکیده

شیوع همه‌گیری کووید ۱۹ چالشی برای تمامی کشورهای جهان به وجود آورد. منطقه امریکای لاتین هم از این قاعده مستثنی نبود؛ حتی این چالش به مراتب بیشتر از دیگر نقاط دنیا در امریکای لاتین بروز کرده است. هنگامی که همه‌گیری به امریکای لاتین و حوزه کارائیب رسید، اکثر دولت‌ها به سرعت برای کنترل شیوع بیماری و رسیدگی به آثار اقتصادی و اجتماعی آن اقدام کردند. علی‌رغم مشکلات موجود در کشورهای این منطقه، اقدامات اتخاذ شده برای مهار بیماری به سرعت و با شدت آغاز شد و تدابیر سختگیرانه فاصله‌گذاری اجتماعی و رعایت موازین بهداشتی در جهت مقابله با این ویروس اتخاذ گردید. اما، تأثیرات مثبت این اقدام‌ها در آسیب‌پذیرترین مناطق، محدودتر بوده و هست. در حالی که واکنش مهار سریع در ابتدا میزان آلودگی را کاهش داد، عوامل مختلف اجتماعی و اقتصادی حاکم بر امریکای لاتین مانع مهار ویروس شد. مردم امریکای لاتین مردمی خونگرم هستند؛ لذا، سطح بالای روابط غیررسمی یا روابط صمیمانه یکی از دلایلی است که باعث شیوع سریع بیماری شد. از طرف دیگر، بهره‌مند نبودن از حمایت‌ها و بیمه‌های اجتماعی و محدودیت زیرساخت‌های بهداشتی، وضعیت این منطقه را بحرانی‌تر از سایر مناطق جهان کرد. یکی از زمینه‌هایی که در این شرایط دچار بحران بسیار شدیدی شد نظام آموزشی است. همه‌گیری بیماری کووید ۱۹ باعث ایجاد بحران بی‌سابقه‌ای در زمینه آموزش شده است که به تعطیلی گسترده فعالیت‌های مؤسسات آموزشی در بیش از ۱۹۰ کشور جهان به منظور جلوگیری از شیوع ویروس و کاهش تأثیر آن انجامید. بر اساس داده‌های یونسکو، تا اواسط ماه می ۲۰۲۰، یعنی در حدود ۴ ماه پس از بروز کووید ۱۹، کلاس‌های حضوری در مدارس و دانشگاه‌ها به طور کلی متوقف شد. در نتیجه این بحران، بیش از ۱۶۰ میلیون دانش‌آموز از امریکای لاتین و کارائیب نیز از حضور فیزیکی در کلاس‌های درس محروم شدند. در این مقاله، نظام آموزشی این مناطق و تدابیر اتخاذ شده طی دوران درگیری با کووید ۱۹ و راهبردهای اصلی به کارگرفته دولت‌های امریکای لاتین برای انطباق با شرایط همه‌گیری مطالعه شده است. همچنین، آثار ویروس کرونا بر کار تدریس، پوشش شرایط کار و حقوق، تشدید کار، و آموزش به روش مجازی از جمله موضوعات اصلی بررسی شده است.

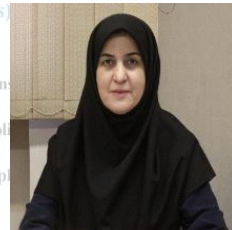
Post-Corona Eras

کلیدواژه‌ها: امریکای لاتین، فاصله‌گذاری اجتماعی، کووید ۱۹، نظام آموزشی، ویروس کرونا، همه‌گیری.

مریم حق‌روستا: دانشیار، دانشگاه تهران، تهران، ایران. محورهای مطالعاتی: امریکای لاتین

و ادبیات امریکای لاتین و اسپانیا. رایانامه: mroosta@ut.ac.ir

کووید ۱۹: تحولات اجتماعی، فرهنگی و جمعیتی در ایران و جهان
thinking evolutions in Iran and the world
COVID-19: Cultural, social and demograp evolutions in Iran and the world

تاریخ‌های مهم:

- ۹ بهمن ۱۴۰۰: آخرین مهلت ارسال چکیده‌ها
- ۱۶ بهمن ۱۴۰۰: اعلام نتایج داوری چکیده‌ها
- ۱۰ اسفند ۱۴۰۰: پایان زمان ثبت‌نام
- ۱۵ اسفند ۱۴۰۰: روز برگزاری همایش
- 29 January 2022: Deadline for abstract submission
- 05 February 2022: Notification of Abstract Acceptance/Rejection
- 01 March 2022: Registration ends
- 06 March 2022: Conference date

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
رایانامه: CPGD@ut.ac.ir
website: <https://CPGD.ut.ac.ir>
email: CPGD@ut.ac.ir

چالش‌های جهانی یهودیان خریدی در اسرائیل؛ از مذهب تا سیاست

محمد اصغری*، سیدهادی برهانی

چکیده

اسرائیل یکی از نظام‌های پیشرو در مواجهه با کرونا به‌شمار می‌آید. رکوردهای واکسینه‌سازی در اسرائیل از زمان شروع مبارزه با این بیماری در صدر رکوردهای جهانی قرار دارد. از این‌رو، بسیاری آن را در ردیف موفق‌ترین نظام‌های بهداشتی در این مبارزه ارزیابی کرده‌اند. در عین حال، شیوه مواجهه بخشی از جمعیت یهودی اسرائیل، یهودیان خریدی، این موفقیت را تحت تأثیر قرار داده است. این یهودیان به دلایل مذهبی و پاره‌ای دلایل دیگر، از همکاری با سیاست بهداشتی دولت در زمینه کرونا سرباز زده یا همکاری مؤثری با آن نداشته‌اند. این امر موجب گسترش بیماری، افزایش ابتلا به کرونا و محدودیت در موفقیت سیاست دولت در این زمینه شده است. در این تحقیق، بر نوع مواجهه یهودیان خریدی با بیماری کرونا تمرکز شده است. سؤال اصلی این تحقیق متوجه عوامل اصلی مواجهه متفاوت یهودیان خریدی با این بیماری است. بر پایه نتایج این تحقیق، علاوه بر عوامل مذهبی، مانند اعتقاد به درمان ماندن از بیماری به واسطه انجام مناسک مذهبی، عوامل دیگری از جمله عوامل سیاسی، اقتصادی و جامعه‌شناسی عوامل اصلی این پدیده معرفی شده است.

دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران برگزار می‌کند:

کلیدواژه: اسرائیل، بنیادگرایی، طبی‌سازی، کرونا، یهودیان خریدی.

* محمد اصغری (نویسنده مسئول): دانشجوی دکتری سیاست‌گذاری فرهنگی، دانشگاه امام صادق، تهران، ایران. عنوان رساله دکتری «نظریه سیاسی میان فرهنگی». محورهای مطالعاتی: مطالعات میان فرهنگی و مسئله فلسطین. فارغ‌التحصیل کارشناسی ارشد فرهنگ و ارتباطات، عنوان پایان نامه «طرحواره فلسطین در گفته‌های مردم ایران». را یا نامه: m.asghari.1994@gmail.com

سیدهادی برهانی: استادیار، گروه مطالعات غرب آسیا و شمال آفریقا، دانشکده مطالعات

جهان، دانشگاه تهران، تهران، ایران. یکشنبه ۱۵ اسفند ۱۴۰۰

به‌طور مجازی و حضوری

(in-person and online participants)

محورهای همایش:

- کووید ۱۹: تحولات اقتصادی و تجاری در ایران و جهان
- کووید ۱۹: تحولات روابط بین‌الملل و علوم سیاسی در ایران و جهان
- کووید ۱۹: تحولات اجتماعی، فرهنگی و جمعیتی در ایران و جهان

Themes & Topics:

- COVID-19: Economic and trade evolutions in Iran and the world
- COVID-19: International relations and political thinking evolutions in Iran and the world
- COVID-19: Cultural, social and demographic evolutions in Iran and the world

تاریخ‌های مهم:

- ۹ بهمن ۱۴۰۰: آخرین مهلت ارسال چکیده‌ها
- ۱۶ بهمن ۱۴۰۰: اعلام نتایج داوری چکیده‌ها
- ۱۰ اسفند ۱۴۰۰: پایان زمان ثبت‌نام
- ۱۵ اسفند ۱۴۰۰: روز برگزاری همایش
- 29 January 2022: Deadline for abstract submission
- 05 February 2022: Notification of Abstract Acceptance/Rejection
- 01 March 2022: Registration ends
- 06 March 2022: Conference date

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir
 وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

بررسی تحولات آموزشی در دوران پساکرونا

مهرداد نوابخش*، عیسی خواجه‌ونداحمدی

نشست فرهنگ

چکیده:

بشر در طول حیات خود همواره سعی داشته است از تجارب مثبت و منفی زندگی و از آموزه‌های به دست آمده برای بهبود زندگی خود بهره‌برداری کند. این امر در زمان وقوع بحران‌هایی همچون همه‌گیری، کاملاً مشهود است. طی دو سال اخیر و از سال ۲۰۱۹، شیوع ویروس کرونا از جمله این حوادث بوده و همه ابعاد زندگی بشر را، از جمله بحث آموزش به دانش‌آموزان، دستخوش تغییراتی کرده است. در شرایطی که سازمان‌های بهداشتی و درمانی سعی در مهار این ویروس دارند، نظام آموزش و پرورش نیز باید مسیری تحولی را در عرصه آموزش دوران پساکرونا تدوین کند. پژوهش حاضر با هدف بررسی تحولات آموزشی در دوران پساکرونا، از نوع توسعه‌ای و به لحاظ روش پژوهش، توصیفی و استنباطی است. ابزار گردآوری اطلاعات، کتابخانه‌ای و متن‌کاوی است. نتایج حاصل از پژوهش نشان می‌دهد، با توجه به رخدادهای دو سال اخیر، الگوی آموزش در آینده و در دوران پساکرونا به سمت نظام ترکیبی مشتمل بر جنبه حضوری (سنتی) و مدرن (مجازی) پیش خواهد رفت. هرچند لازمه این امر توجه به برخی نکات و ضروریات است و در درجه نخست، رفع موانع و محدودیت‌های فعلی در ابعاد مختلف زیرساختی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی برای همه افراد درگیر در عرصه آموزش مطرح می‌شود؛ اعم از نظام آموزش و مدارس، معلمان، خانواده و دانش‌آموزان. در ادامه، ضروری است از فناوری‌های نوین در عرصه آموزش و پرورش در پرتو فناوری فضای مجازی بهره گرفت. در این چارچوب، لازم است تا نظام آموزشی هرچه بیشتر آمادگی کسب کند؛ از جمله تقویت مهارت معلم، دانش‌آموز، نظام ارزیابی، اموری همچون فراگیری آموزش برخط در قالب بسط آموزش‌های برخط، تقویت زیرساخت‌ها و منابع کتابخانه‌ای و آزمایشگاهی به صورت اینترنتی، افزایش تنوع برنامه‌های آموزشی به صورت ترکیبی از الگوهای حضوری و مجازی. به علاوه، در کنار نظام فعلی آموزش، وزارت آموزش و پرورش باید مراکز خصوصی را برای تقویت نظام نرم‌افزاری و آموزش معلمان در نظر گیرد. انجام این امور نوین نسلی جدیدی از الگوی آموزش را برای نظام آموزش به دنبال خواهد داشت و نظام آموزش مجازی که اکنون در ابتدای مسیر خود قرار دارد، در کنار الگوی آموزش حضوری، به شکلی مطلوب به ارتقای نظام آموزش کشور منجر خواهد شد.

یکشنبه ۱۵ اسفند ۱۴۰۰

به‌طور مجازی و حضوری

06 March 2022

Hybrid conference
(in-person and online participants)

کلیدواژه‌ها: آموزش، پساکرونا، همه‌گیری کرونا.

*مهرداد نوابخش (نویسنده مسئول): استاد جامعه‌شناسی، واحد علوم و تحقیقات تهران،

دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. رایانامه: Navabakhsh@srbiau.ac.ir

عیسی خواجه‌ونداحمدی: عضو هیئت علمی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی،

تهران، ایران.

تاریخ‌های مهم:

Important dates:

- ۹ بهمن ۱۴۰۰: آخرین مهلت ارسال چکیده‌ها
- ۱۶ بهمن ۱۴۰۰: اعلام نتایج داوری چکیده‌ها
- ۱۰ اسفند ۱۴۰۰: پایان زمان ثبت‌نام
- ۱۵ اسفند ۱۴۰۰: روز برگزاری همایش
- 29 January 2022: Deadline for abstract submission
- 05 February 2022: Notification of Abstract Acceptance/Rejection
- 01 March 2022: Registration ends
- 06 March 2022: Conference date

وبگاه: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 رایانامه: CPGD@ut.ac.ir
 وبسایت: <https://CPGD.ut.ac.ir>
 ایمیل: CPGD@ut.ac.ir

تغییر در الگوی روابط اجتماعی دانشجویان در دوره کرونا

فاطمه جلالی

نشست فرهنگ

چکیده

با اعلام شیوع ویروس کرونا، یکی از نخستین اقدام‌های بسیاری از کشورها اعمال مقرراتی برای حفظ فاصله اجتماعی بود. فاصله اجتماعی به معنای دور ماندن از دیگران برای جلوگیری از شیوع و ابتلا به بیماری است. بر اساس این مفهوم، افراد در خانه می‌مانند، از خانه کار می‌کنند و از حضور در اجتماعات و حتی تماس با نزدیکان خود پرهیز می‌کنند تا از بیمار شدن خود و سایرین جلوگیری کنند. این امر تغییرات گسترده‌ای در رفتارهای اجتماعی و زندگی ایجاد کرد. از آنجاکه انسان موجودی اجتماعی است و به دلیل شیوع گسترده ویروس کرونا ارتباطات و روابط اجتماعی کاهش یافت، این امر موجب شد فشارهای روانی و انزوای اجتماعی افراد افزایش یابد. افراد برای کاهش این فشارها به دنبال راه‌حل‌هایی بودند. هدف بررسی حاضر مطالعه تغییر در ابعاد مختلف روابط اجتماعی دانشجویان (رابطه با دوستان، فامیل، همسایگان و اعضای خانواده) در دوره کروناست. برای این منظور از روش پیمایش برخط در بین دانشجویان دانشگاه‌های دولتی شهر تهران استفاده شد و با حدود ۳۸۰ دانشجو مصاحبه به عمل آمد. سؤال‌ها روی طیفی پنج قسمتی پرسیده شد. عدد ۳ در آن نشان‌دهنده عدم تغییر در آن نوع رابطه در طول دوره کرونا بود. عدد ۱ و ۲ نشان‌دهنده کمتر شدن روابط و عدد ۴ و ۵ نشان‌دهنده بیشتر شدن روابط است. آنچه گزارش می‌شود میانگین داده‌هاست. وقتی اعلام می‌شود به‌طور میانگین نوعی از روابط اجتماعی تغییر نکرده است، در همان متغیر افرادی هستند که تغییرات کم یا زیادی را بیان کرده‌اند. بررسی حاضر نشان داد که میزان تفریحات مشترک افراد با دوستانشان در دوره کرونا کمتر شده است (میانگین ۲٫۳ از ۵)، اما تغییری در میانگین ارتباطاتی از نوع درد و دل و مشورت کردن ایجاد نشده است (۲٫۹۵ از ۵). با این حال ۳۰ درصد پاسخگویان اعلام کرده‌اند حتی چنین ارتباطاتی نیز در آن‌ها کمتر شده است. در مورد کمک در امور درسی و کاری نیز افراد به‌طور میانگین تغییری در روابطشان با دوستان ایجاد نکرده‌اند (۳٫۱۸ از ۵) و حتی مقداری بیشتر هم شده است. در رابطه با اقوام و آشنایان، میانگین رابطه حضوری و مهمانی‌ها خیلی کمتر شده است (۱٫۹ از ۵)، اما هنگامی که افراد به هم نیاز داشتند به هم کمک می‌کردند و تغییر چندانی در این امر پیش نیامده است (۲٫۹۹ از ۵). ارتباط با همسایه‌ها نیز در دوران کرونا کم‌رنگ‌تر شده (۲٫۴ از ۵) و افراد کمتر درباره امور ساختمان بحث و مشارکت می‌کردند. در دوره کرونا، به دلیل آنکه افراد در خانه مانده بودند میزان روابط بین اعضای خانواده و فعالیت‌های مشترکی مانند غذا خوردن، فیلم دیدن و همکاری در امور خانه افزایش پیدا کرده است. البته، میانگین میزان تنش‌ها میان اعضای خانواده نیز افزایش داشته است، به طوری که ۲۵ درصد از پاسخگویان اعلام کردند تنش‌های خانوادگی آنان زیاد یا خیلی زیاد شده است. پاسخگویان تلاش کرده‌اند خلأ روابط اجتماعی حضوری در این دوره را با تماس‌ها و ارتباطات تصویری و مجازی پر کنند، به طوری که ۷۵ درصد پاسخگویان اعلام کرده‌اند میزان تماس‌های مجازی، گپ (چت) و ارتباطات مجازی آن‌ها در این دوره بیشتر یا خیلی بیشتر شده است.

تاریخ‌های مهم:

Important dates:

- ۹ بهمن ۱۴۰۰: آخرین مهلت ارسال چکیده‌ها
- ۲۹ January 2022: Deadline for abstract submission
- ۱۶ بهمن ۱۴۰۰: اعلام نتایج داوری چکیده‌ها
- 05 February 2022: Notification of Abstract
- ۱۵ اسفند ۱۴۰۰: روز برگزاری همایش
- 06 March 2022: Conference date

فاطمه جلالی: استادیار مدعو، دانشگاه علامه طباطبایی، دانشکده علوم ارتباطات، تهران، ایران. دارای دکترای تخصصی جامعه‌شناسی-بررسی مسائل اجتماعی از دانشگاه شهید بهشتی و صاحب مقالات علمی متعدد در مجلات علمی-پژوهشی و همایش‌های علمی. محورهای مطالعاتی: مسائل اجتماعی، قشر بندی اجتماعی، جامعه‌شناسی اقتصادی، کسب‌وکارهای زنان و روش تحقیق کمی. رایانامه: Fate.Jalali@sbu.ac.ir

نمایه پدیدآورندگان

صبری، پریسا ۵	آزاد، مهدی ۳
عبدالوند، ندا ۱	اصغری، محمد ۲۱
عربیون، ابوالقاسم ۳	افضلی، رسول ۱۱
عله پور، مهرداد ۱۰	اکبری، شایان ۱۷
علویون، سیدجابر ۱	برهانی، سیدهادی ۲۱
علیخانی، سمیرا ۶	جدیدزاده، علی ۴
فرحی، الهه ۱۹	جعفری اقدم، فرزاد ۴
قربانی، وحید ۱۰	جلالی، فاطمه ۲۳
کاظمپور، میرسعید ۲	حداد، لادن ۱۸
کریمی ریابی، الهه ۱۶	حسینی، سید حامد ۱۳
گلوکنر، کون ۱۶	حق روستا، مریم ۲۰
محمدی، سعید ۱۶	خانمحمدی، علی ۱۸
مرادحاصل، نیلوف ۲	خواجهونداحمدی، عیسی ۲۲
مرادی، داود ۷	خومینیچ، ایرینا پترونا ۶
موسوی نسب رابری، سحرالسادات ۱۱	ربیعی کهندانی، محمد ۱۵
ناجی اصفهانی، سیدمهدی ۴	سازمند، بهاره ۸
نجفی راغب، مهرنوش ۱۷	سمیعی، محمد ۱۹
نظری، فهیمه ۷	شاگری، زهرا ۱۲
نوابخش، مهرداد ۲۲	شیرعلی، اسماعیل ۱۴
نیکنامی، رکسانا ۹	صبار، شاهو ۱۶